

Het opleggen van een “all-in” onderhoudsbijdrage door de rechtbanken

---

Charlotte Dermaut

*Onder wetenschappelijke begeleiding van:
Prof.dr. P. Senaeve en J. Verboven*

SAMENVATTING

1. *ALL-IN ONDERHOUDSBIJDRAGE* – Welke uitgaven worden gedekt door de vaste, maandelijkse onderhoudsbijdrage en welke moeten afzonderlijk verrekend worden? In België lijkt het wel nattevingerwerk. Om de levensstandaard van het kind te garanderen onafgezien van de toekomstige verstandhouding tussen de ouders, kan de rechter een allesomvattende onderhoudsbijdrage opleggen. Dit is de zogenaamde *all-inclusive* onderhoudsbijdrage, waarbij het vaste maandelijks te betalen bedrag de gewone én de buitengewone kosten dekt. Het voordeel van deze formule is dat de mogelijke buitengewone kosten gegarandeerd gedekt worden in een hoger maandelijks bedrag. Bijgevolg wordt het risico op wanbetaling in geval van onvoorziene uitgaven van de bijdrage in de buitengewone kosten uitgesloten. De keerzijde van de medaille is dat hierdoor de onderhoudsbijdrage hoog kan oplopen door situaties in te dekken die zich mogelijk niet zullen voordoen, wat de betalingsplichtige ouder in een onnodig moeilijke financiële situatie drijft.

2. *DEEL I: THEORETISCHE UITEENZETTING* – Voor de wet van 19 maart 2010 waren de artikelen 203, § 1 en 203*bis* van het Burgerlijk Wetboek erg vaag, wat de rechter een enorme vrijheid gaf om de onderhoudsbijdrage in de kosten van het kind te begroten. Dit heeft geleid tot het opstellen van enkele berekeningsmodellen (methode-Tremmery, -Renard, -Gezinsbond). Deze modellen zijn echter niet bindend, met grote verschillen naargelang het arrondissement en de beslissende rechter tot gevolg. Sinds de inwerkingtreding van de wet van 19 maart 2010 bepaalt de wet zelf welke kosten worden gedekt door het maandelijkse forfait (de gewone kosten) en welke niet (de buitengewone kosten). De wettelijke definitie van de buitengewone kosten is echter zeer restrictief. Dit heeft tot gevolg dat alle kosten die niet *uitzonderlijk*,

noodzakelijk of voorzienbaar zijn als gewone kost worden bepaald en dus zijn inbegrepen in het vaste bedrag.

3. DEEL II: RECHTSPRAAKANALYSE – In de praktijk hanteren sommige balies (Leuven, Antwerpen, Gent) een vaste, uitgebreide lijst met hun omschrijving van de buitengewone kosten. Wanneer dus geen *all-in* onderhoudsbijdrage wordt gevorderd, wordt de afzonderlijke regeling voor de buitengewone kosten voortaan bepaald aan de hand van hun indicatieve lijst. Dat dergelijke lijsten in geval van verblijfsco-ouderschap niet werkbaar zijn, werd over het hoofd gezien.

4. BESLUIT – Uit de rechtspraakanalyse blijkt dat een *all-in* onderhoudsbijdrage voor kinderen in de praktijk slechts in een heel beperkt aantal gevallen wordt uitgesproken. Ten eerste wordt zelden een overeenkomst met betrekking tot een *all-in* formule ter bekrachtiging voorgelegd. Ten tweede raden advocaten hun cliënten vaak af een *all-in* onderhoudsbijdrage te vorderen. Het wordt daarentegen aangeraden de buitengewone kosten zo gedetailleerd mogelijk te omschrijven, om zo weinig ruimte te laten voor discussie achteraf. Slechts in een heel beperkt aantal gevallen (*e.g.* onmogelijke communicatie tussen de ouders, onderhoudsplichtige wil zijn bijdrage in de buitengewone kosten niet betalen of in geval van een zeer jong kind) wordt een vordering tot een *all-in* onderhoudsbijdrage ingesteld.

5. NIEUW RECHT? – Als oplossing kan voorgesteld worden om, naast de standaardlijst in geval van een ongelijk verdeeld verblijf, een aparte lijst in te voeren in geval van een week-week-regeling. Vervolgens moeten deze lijsten op een uniforme wijze gehanteerd worden in alle arrondissementen, zodat op deze manier meer eenvormigheid gecreëerd kan worden in de rechtspraak.

UITEENZETTING

6. RELEVANTIE ONDERWERP – In dit werk zal een kritische analyse worden gemaakt van de rechtspraak omtrent het opleggen van een *all-in* onderhoudsbijdrage in de kosten van het kind. De relevantie van dit onderwerp blijkt uit twee zaken. Vooreerst toont het hoge echtscheidingscijfer in België aan dat de problematiek inzake onderhoudsbijdragen bijzonder actueel is. Daarnaast ontbreekt tot op heden nog steeds een duidelijk uitgewerkt systeem in de Belgische wetgeving.

7. OPZET – Het opzet van dit werk bestaat erin de rechtspraak specifiek met betrekking tot de *all-in* onderhoudsbijdrage te analyseren. Vooreerst worden de toepasselijke wetgeving en rechtsleer onderzocht om de rechtspraakanalyse theoretisch te ondersteunen. Vervolgens wordt de rechtspraak van 2010 tot en met 2017 geanalyseerd aan de hand van een bronnenonderzoek.

8. CENTRALE PROBLEEMSTELLING – Dit werk beoogt een exhaustieve stand van zaken en een kritische reflectie te bieden op de toepassing van de *all-in* formule. De problematiek inzake het onderscheid tussen enerzijds de gewone, verblijfsgebonden kosten en anderzijds de buitengewone, verblijfs overstijgende kosten die uitzonderlijk, noodzakelijk en onvoorzienbaar zijn, staat hierbij centraal.

1. INLEIDING

1.1. PROBLEEMSTELLING EN MAATSCHAPPELIJKE RELEVANTIE

9. ECHTSCHEIDINGEN IN BELGIË – In België worden jaarlijks zo’n 25.000 huwelijken ontbonden.¹ Dit maakt ons kleine land de koploper van West-Europa. In twee op de drie gevallen zijn er ook kinderen bij de echtscheiding betrokken, wat leidt tot bijkomende regelingen wanneer de ouders afzonderlijk gaan wonen.

10. DUIDELIJKE WETGEVING ONTBREEKT – Inzake onderhoudsgelden voor het kind ontbreekt tot op heden in de Belgische wetgeving een duidelijk uitgewerkt systeem. Het ontbreken van een uitgewerkte wettelijke regeling heeft tot veel rechtspraak geleid omtrent de problematiek van onderhoudsbijdragen. Het is namelijk de familierechter die volgens wettelijke bepalingen beslist over het al dan niet opleggen van een onderhoudsbijdrage en die vervolgens ook het bedrag ervan vastlegt.

11. WET 19 MAART 2010 – Deze bevoegdheid van de rechter leidt tot weinig objectiviteit en voorspelbaarheid, wat veel rechtsonzekerheid bij de onderhoudsplichtige en onderhoudsgerechtigde ouder teweegbrengt. Doorheen de jaren kwamen er ontwikkelingen in de wetgeving, rechtspraak en rechtsleer om aan deze problematiek inzake onderhoudsgelden tegemoet te komen. De belangrijkste daarvan bedraagt de wet van 19 maart 2010 ter bevordering van een objectieve berekening van de door de ouders te betalen onderhoudsbijdragen voor hun kinderen, die in werking trad op 1 augustus 2010 (hierna afgekort als ‘wet van 19 maart 2010’).²

---

¹ Bron: Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium – Thematische Directie Samenleving, http://economie.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/bevolking/huwelijken_echtscheidingen_samenwoning/echtscheidingen/.

² Wet 19 maart 2010 ter bevordering van een objectieve berekening van de door de ouders te betalen onderhoudsbijdragen voor hun kinderen, *BS* 21 april 2011; S. BROUWERS, “Wet van 19 maart 2010 ter bevordering van een objectieve berekening van de door de ouders te betalen onderhoudsbijdragen voor hun kinderen”, *RW* 2010, 258-279; G. VERSCHULDEN, “De wet van 19 maart 2010 ter bevordering van een objectieve berekening van kinderalimentatie”, *T.Fam.* 2010, 161-188; P. SENAËVE en J. DU MONGH (eds.), *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-*

12. ALL-IVONDERHOUDSBIJDRAGE – In het kader van de wet van 19 maart 2010 kwam er de toepassing van een *all-in* onderhoudsbijdrage, d.i. een forfaitaire bijdrage in de gewone én de buitengewone kosten van het kind.

1.2. ONDERZOEKSVRAAG

13. HET OPLEGGEN VAN EEN ALL-IVONDERHOUDSBIJDRAGE – In dit werk wordt gezocht naar een antwoord op de vraag hoe vaak een *all-in* onderhoudsbijdrage wordt opgelegd door de rechtbanken, wat hiervoor de motieven zijn en welke de concrete gevallen zijn waarin deze wordt toegepast.

1.3. ONDERZOEKSMETHODE

14. WETGEVING, RECHTSLEER EN RECHTSPRAAK – Vooreerst wordt de toepasselijke wetgeving en rechtsleer onderzocht om de rechtspraakanalyse theoretisch te ondersteunen. Vervolgens wordt aan de hand van een bronnenonderzoek de rechtspraak van 2010 tot en met 2017 bestudeerd.

1.4. OPBOUW WERK

15. DE OUDERLIJKE ONDERHOUDSVERPLICHTING – Het eerste deel is een algemene toelichting van de ouderlijke onderhoudsplicht voor kinderen na echtscheiding. Hierbij wordt in het eerste hoofdstuk het juridische kader geschetst van de ouderlijke onderhoudsverplichting, alsook van de bijzondere kenmerken ervan. Bij de wettelijke grondslag komt vervolgens het onderscheid tussen de gewone- en de buitengewone kosten aan bod. In het tweede hoofdstuk volgt een overzicht van de verschillende manieren die ontwikkeld zijn om de onderhoudsbijdrage te berekenen.

16. DE ALL-IV ONDERHOUDSBIJDRAGE – Het tweede deel vormt met een bespreking en een analyse van de rechtspraak omtrent de *all-in* onderhoudsbijdrage de kern van dit werk. In dit deel wordt eerst het concept van een “*all-in*” onderhoudsbijdrage uitgelegd, gevolgd door een overzicht van de voor- en nadelen ervan. Ten slotte komt de eigenlijke rechtspraakanalyse aan bod.

---

echtgenoten. Wet van 19 maart 2010 tot objectivering van onderhoudsbijdragen – Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting – Fiscale aspecten, Antwerpen, Intersentia, 2012, 83; L. VERSLUYS, “Onderhoudsbijdragen voor kinderen: de berekening/afrekening” in M. BEERNAERT e.a., *Justitie: vraagstukken en perspectieven voor morgen*, Wavre, Anthemis, 2013, 169-170.

2. OUDERLIJKE ONDERHOUDSP LICHT

2.1. JURIDISCH KADER

2.1.1. *Situering*

17. TWEE ONDERHOUDSVERPLICHTINGEN BINNEN HET KERNGEZIN – Binnen het kerngezin bestaan er twee wettelijke onderhoudsverplichtingen. Ten eerste is er een wederzijdse hulp- en bijdrageverplichting tussen de echtgenoten die voortvloeit uit het huwelijk.³ Ten tweede zijn ouders verplicht, als gevolg van de afstammingsband⁴, om hun niet-zelfstandige kinderen levensonderhoud, opvoeding en een passende opleiding te verschaffen.⁵

18. BESPREKING ONDERHOUDSVERPLICHTING OUDERS T.A.V. KIND – In dit werk wordt enkel ingegaan op de onderhoudsverplichting van de ouders ten aanzien van het kind, de onderhoudsaanspraken tussen de echtgenoten onderling worden hierbij buiten beschouwing gelaten.

2.1.2. Verplichtingen van ouders om te zorgen voor hun kinderen (art. 203, 203bis en art. 1321 Ger. W.)

a. Toepassingsgebied

19. ONDERHOUDSP LICHTIGEN – De verplichting om te voorzien in het levensonderhoud van het kind ligt in beginsel op elk van beide ouders, ongeacht het een adoptieve (artt. 353-14 en 356-1 BW) dan wel een natuurlijke afstammingsband betreft.⁶ Zelfs indien een ouder ontzet wordt uit het ouderlijk gezag, zal hij nog steeds gehouden zijn het onderhoudsgeld voor zijn kind te betalen. Daarentegen kunnen de grootouders en de voogd in geen geval gehouden zijn tot de ouderlijke onderhoudsverplichting. De stiefouder kan in beginsel ook niet gehouden zijn tot deze verplichting, doch wel onrechtstreeks via de verplichting om bij te dragen in de lasten van het huwelijk en rechtstreeks na het overlijden van de echtgenoot-ouder (art. 203, §3 BW). Wanneer deze laatste namelijk komt te overlijden, is de overlevende stiefouder gehouden tot een onderhoudsbijdrage voor het kind in verhouding tot wat hij ontvangt uit de nalatenschap van de overleden echtgenoot-ouder.⁷

³ Art. 213 en 221, eerste lid BW; J. en M. TREMMERY, *Onderhoudsgeld voor kinderen*, Antwerpen, Maklu, 2005, 22.

⁴ J. RUBELLIN-DEVICHI, *Droit de la famille*, Paris, Dallos, 1999, 706; P. COURBE, *Droit de la famille*, Paris, Dalloz, 2003, 427.

⁵ Art. 203, § 1 BW; J. GERLO, *Onderhoudsgelden in Recht en Praktijk*, Antwerpen, Kluwer Rechtswetenschappen België, 1994, 110, nr. 161; J. en M. TREMMERY, *Onderhoudsgeld voor kinderen*, Antwerpen, Maklu, 2005, 22.

⁶ F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 344.

⁷ F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 344.

b. De onderhoudsverplichting *ex* artikel 203 BW (*obligatio*)

b.1. Grondslag

20. AFSTAMMING – Artikel 203, § 1 BW vindt zijn grondslag noch in het huwelijk, noch in het ouderlijk gezag, maar in de *afstamming* (*supra*, nr. 17).⁸

b.2. Voorwerp van de onderhoudsplicht

b.2.1. *Obligatio*-verhouding

21. VERHOUDING OUDERS-KIND – De verhouding tussen de ouders en het kind wordt benoemd als de *obligatio*-verhouding.⁹ Dit slaat op de verplichting van de ouders om in te staan voor o.a. huisvesting en levensonderhoud van hun kinderen uit art. 203, § 1 van het Burgerlijk Wetboek (*infra*, nr. 22). Het *obligatio*-aspect raakt, in tegenstelling tot het *contributio*-aspect, de openbare orde.¹⁰ Bijgevolg kunnen ouders niet van deze onderhoudsverplichting afwijken.¹¹

b.2.2. Omvang onderhoudsverplichting

22. ZEVEN ELEMENTEN – De ouderlijke onderhoudsverplichting omvat de volgende zeven elementen: huisvesting, levensonderhoud, gezondheid, toezicht, opvoeding, opleiding en ontplooiing (art. 203, § 1 BW).

23. TWEE BESTANDELEN – Inhoudelijk kunnen deze elementen teruggebracht worden tot twee bestanddelen, met name een materieel en een moreel bestanddeel. Het materiële bestanddeel houdt in dat de ouders dienen in te staan voor alle materiële noden van het kind, met name voor huisvesting, voeding, kleding, schoolkosten, hobby's en medische zorgen. Het morele bestanddeel omvat het instaan voor de opvoeding en de opleiding van het kind evenals het uitoefenen van toezicht en het helpen ontwikkelen van sociale vaardigheden.

---

⁸ G. VERSCHULDEN, *Handboek Belgisch Personen- en Familierecht*, Brugge, Die Keure, 2016, 213.

⁹ F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 345.

¹⁰ Cass. 10 oktober 1974, *Arr. Cass.* 1975, 191, *Pas.* 1975, I, 174 en *RW* 1974-75, 1183; Cass. 16 januari 1997, *Pas.* 1997, I, 34; F. BUYSENS, “De onderhoudsbijdrage voor kinderen en de onderhoudsuitkering tussen echtgenoten bij echtscheiding door onderlinge toestemming”, in P. SENAËVE (ed.), *Onderhoudsgelden*, Acco, 2001, (79) 85-92; P. COURBE, *Droit de la famille*, Paris, Dalloz, 2003, 444; S. BROUWERS en M. GOVAERTS, *Alimentatievorderingen*, Mechelen, Kluwer, 2005, 245; P. MURAT, *Droit de la famille*, Paris, Dalloz, 2007, 902; A. BENABENT, *Droit civil. Droit de la famille*, Paris, Montchresien, 2010, 470; F. SWENNEN, “Alimentatie voor kinderen: een overzicht” in CENTRUM VOOR BEROEPSVERVOLMAKING IN DE RECHTEN (ed.), *Alimentatie voor kinderen*, Antwerpen, Intersentia, 2010, (19) 22-27.

¹¹ Art. 203, § 1 BW.

24. BIJDRAGE IN NATURA OF ONDERHOUDSGELD – Het materiële aspect wordt in beginsel door beide ouders voldaan in natura in de ouderlijke woning(en) en slechts ondergeschikt in geld.¹² Wanneer een ongelijke verblijfsregeling wordt toegepast, dient de ouder bij wie het kind zijn hoofdverblijfplaats heeft in natura zijn ouderlijke onderhoudsplicht te voldoen. De andere ouder dient dan in de vorm een onderhoudsgeld zijn ouderlijke verplichting na te komen.¹³ Indien na echtscheiding een gelijk verblijf is overeengekomen, zullen in beginsel beide ouders hun onderhoudsplicht in natura voltrekken. Hierbij dient te worden opgemerkt dat een gelijk verdeeld verblijf niet noodzakelijk betekent dat de ouders de kosten (gewone of buitengewone) gelijk moeten dragen.¹⁴ Deze kosten zijn namelijk niet alleen verblijfsgerelateerd (te denken valt bijvoorbeeld aan permanente medische kosten omwille van een chronische ziekte), waardoor eventueel nog onderhoudsgeld door een van de ouders aan de andere ouder kan worden opgelegd.¹⁵

Het morele aspect van de opvoeding wordt steeds in natura voldaan. Dit kan niet worden afgedwongen.

b.3. Duur

25. MINDERJARIG KIND – De ouderlijke onderhoudsbijdrage komt in principe toe aan het minderjarige, ongehuwde en niet ontvoogde kind van beide ouders. Deze is verschuldigd gedurende de volledige minderjarigheid van het kind¹⁶ en neemt in beginsel een einde wanneer het kind de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt.¹⁷

26. MEERDERJARIG KIND – Zolang de opleiding van het kind niet is voltooid, kan de verplichting ook doorlopen na de meerderjarigheid (art. 203, § 1 BW).¹⁸ De verplichting houdt pas op wanneer de opleiding voltooid is en de kinderen

¹² F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 345; N. NORFS, “Is (buiten)gewone kost dagelijkse kost?”, *T.Not.* 2015 (504) 509.

¹³ H. FULCHIRON, *Autorité parentale et parents désunis*, Paris, CNRS, 1985, 168; L. Versluys-Dunesme, *Huwelijksmoeilijkheden. Je rechten*, Berchem, Epo, 2002, 92.

¹⁴ Wetsvoorstel tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek, teneinde te voorzien in een objectieve berekening van de door de vader en de moeder te betalen onderhoudsbijdrage voor hun kinderen. Amendementen, *Parl.St.* Kamer 2008-09, nr. 0899/002, 64.

¹⁵ E. CALLEBAUT en P. THION, “Statistische berekening van kinderalimentatie: de moeilijke oefening om rechtvaardigheid objectief, transparant en toegankelijk te maken”, *RW* 2013, (202) 210.

¹⁶ A. BENABENT, *Droit civil. Droit de la famille*, Paris, Montchresien, 2010, 471.

¹⁷ J. MASSIP, *Le nouveau droit du divorce*, Paris, Défrénois, 2005, 214.

¹⁸ A. BATTEUR, *Droit des personnes des familles et des majeurs protégés*, Paris, L.G.D.J., 2009, 223; S. BROUWERS, “Begroting van alimentatiegelden voor kinderen” in CENTRUM VOOR BEROEPSVERVOLMAKING IN DE RECHTEN (ed.), *Alimentatie voor kinderen*, Antwerpen, Intersentia, 2010, (55) 91-93; G. VERSCHELDEN, *Handboek personen- en familierecht*, Mechelen, Die Keure, 2016, (55) 91-91.

in principe voor hun eigen onderhoud kunnen zorgen.¹⁹ Hierbij moeten wel een aantal beperkingen in acht genomen worden. De bijdragen in luxe en plezier zijn niet langer verplicht wanneer het gaat om een meerderjarig kind. Wat de onderhoudsbijdrage in de opleiding betreft, wordt aangenomen dat de onderhoudsverplichting van de ouders doorloopt tot het kind een einddiploma behaalt in het hoger onderwijs, op voorwaarde van een normaal verloop van studies. Dit wordt ruim²⁰ geïnterpreteerd en evenwel worden bijkomende studies die aansluiten bij het reeds verworven diploma ook in acht genomen. Verder kan het reeds verdienen van een eigen inkomen ervoor zorgen dat de onderhoudsbijdrage wordt verminderd of niet meer wordt toegekend.²¹

c. De onderhoudsbijdrage *ex* artikel 203bis BW (*contributio*)

27. ARTIKEL 203BIS BW – Volgens artikel 203bis, § 1 van het Burgerlijk Wetboek dient “*elke ouder bij te dragen in de kosten die voortvloeien uit de bij artikel 203, § 1 BW bepaalde verplichting, in verhouding tot zijn respectieve aandeel in de samengevoegde middelen*” (eigen onderlijning).

c.1. Bijdrage van elke ouder in verhouding tot zijn respectieve aandeel in de samengevoegde middelen

c.1.1. *Contributio*-verhouding

28. ONDERLINGE VERHOUDING OUDERS – De ouders zijn *in hun onderlinge verhouding* gehouden tot een *bijdrage* in de kosten van het kind (art. 203bis BW).²² Het *contributio*-aspect slaat dus op de verdeelsleutel van de kosten tussen de ouders.²³ Dit is niet van openbare orde, waardoor de ouders de verdeelsleutel van de kosten van het kind ook in een onderling akkoord kunnen regelen. In het kader van een echtscheiding door onderlinge toestemming (EOT) is het zelfs verplicht een regeling op te nemen in een EOT-voorafgaande overeenkomst.²⁴ Bij gebrek aan een akkoord, dient een van de ouders de onderhoudsbijdrage voor de rechter te vorderen van de andere.

¹⁹ Cass. 24 november 1983, *Pas.* 1984, I, 330; Cass. 14 maart 1989, *Arr. Cass.* 1979-80, 873, *Pas.* 1980, I, 865 en *RW* 1981-82, 480.

²⁰ Luik 5 september 2013 *JLMB* 2014, 271; Vred. Zomergem 20 april 2012, *RW* 2012-13, 1038.

²¹ Gent 5 november 2014, *TJK* 2016, 62.

²² S. BROUWERS, “Begroting van alimentatiegelden voor kinderen” in CENTRUM VOOR BEROEPSVERVOLMAKING IN DE RECHTEN (ed.), *Alimentatie voor kinderen*, Antwerpen, Intersentia, 2010, (55) 58-59.

²³ P. SENAËVE, *Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Antwerpen, Kluwer, 1997, 25; J. en M. TREMMERY, *Onderhoudsgeld voor kinderen. Praktische handleiding met rekenblad*, Antwerpen, Maklu, 2005, 30; S. BROUWERS, “Wet van 19 maart 2010”, *RW* 2010-11, 261, nr. 13.

²⁴ Art. 1288, eerste lid, 3° Ger.W.; P. SENAËVE en J. DU MONGH (eds.), *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-echtgenoten, Wet van 19 maart 2010 tot objectivering van*

c.1.2. Middelen van de ouders

29. ARTIKEL 203, § 1 BW – Volgens artikel 203, § 1 van het Burgerlijk Wetboek moeten de ouders de kosten verdelen ‘naar evenredigheid van hun middelen’. Uit de wettelijke definitie was echter niet duidelijk wat onder ‘middelen’ verstaan moet worden, waardoor het begrip voor interpretatie vatbaar was.²⁵ De wet van 19 maart 2010 heeft dit evenredigheidsbeginsel verduidelijkt. Het betreft de omvang van de bijdrage van elke ouder ten opzichte van de andere (en dus niet de omvang van de totale bijdrage van beide ouders samen ten opzichte van het kind).²⁶ Deze regeling is vooral van belang indien de ouders niet met elkaar zijn gehuwd of wettelijk samenwonen, of indien ze niet meer samenleven.²⁷ Bij ongelijke draagkracht zal de ene ouder aan de andere een onderhoudsbijdrage moeten uitkeren waarvan de omvang mee afhankelijk is van de verblijfsregeling.²⁸

30. VERBLIJFSCO-ouderschap – Toch is het geenszins automatisch zo dat in een regeling van verblijfsco-ouderschap geen onderhoudsbijdragen moeten worden betaald.²⁹ Bij een gelijkmatig verdeeld verblijf zijn onderhoudsbijdragen gerechtvaardigd wanneer er een belangrijke ongelijkheid bestaat in de levensstandaard van de ouders.³⁰ Bijvoorbeeld indien de middelen van de vader driemaal groter zijn dan deze van de moeder, zal zijn aandeel in de globaal te financieren kost voor een gemeenschappelijk kind 75 % bedragen en het deel van de moeder 25 %.³¹

31. ARTIKEL 203, § 2 BW – Artikel 203, § 2 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat met middelen “onder andere” wordt bedoeld alle beroepsinkomsten, roerende en onroerende inkomsten van de ouders, alsook alle voordelen en middelen die hun levensstandaard en deze van de kinderen waarborgen.³²

---

onderhoudsbijdragen- Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting- Fiscale aspecten, Antwerpen, Intersentia, 2010, 30.

²⁵ P. SENAËVE en J. DU MONGH (eds.), *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen echtgenoten. Wet van 19 maart 2010 tot objectivering van onderhoudsbijdragen – Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting – Fiscale aspecten*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 77.

²⁶ G. VERSCHELDEN, *Handboek personen- en familierecht*, Mechelen, Die Keure, 2016, 216.

²⁷ F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 346.

²⁸ F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 346.

²⁹ Luik 4 oktober 2011, *JLMB* 2012, 396; Jeugdrb. Nijvel 19 november 2010, *RTDF* 2011, 439; *contra* Jeugdrb. Brussel 18 mei 2011, *Act.dr.fam.* 2011, afl. 9, 184.

³⁰ Brussel 21 juni 2010, *RTDF* 2011, 432.

³¹ G. VERSCHELDEN, *Handboek personen- en familierecht*, Mechelen, Die Keure, 2016, 217.

³² P. SENAËVE, “Naar een systeem van objectivering van de vaststelling van de kinderalimentatie”, *T.Fam* 2009, 1; G. VERSCHELDEN, *Handboek personen- en familierecht*, Mechelen, Die Keure, 2016, 217.

32. BEREKENING: ACTIVA MIN PASSIVA – Voor de berekening van de eigen middelen van elke ouder dient men van de middelen (*activa*) waarover hij moet kunnen beschikken de uitzonderlijke³³ lasten (*passiva*) af te trekken.

Wat de *activa* betreft, wordt rekening gehouden met de effectieve inkomsten en eventueel het verdienvermogen van elke ouder.³⁴ Uit de parlementaire stukken blijkt dat hierbij ook met de (zwarte) inkomsten die niet worden aangegeven, rekening wordt gehouden.³⁵ Wat betreft de ‘voordelen’ dient de rechter volgens het Hof van Cassatie zowel rekening te houden met de voordelen uit bijkomende inkomsten, alsook met de voordelen in natura die hun lasten verlagen.³⁶ Een voorbeeld van deze laatste is de taak van één van de ouders om de kinderen naar school en naar buitenschoolse activiteiten te brengen.³⁷

Wat de *passiva* betreft, blijkt uit de voorbereidende werken van de wet van 19 maart 2010 dat de niet-samendrukbare kosten in mindering gebracht mogen worden.³⁸ Dit zijn bijvoorbeeld de onderhoudslasten voor een kind uit een andere relatie, de eigen medische kosten van de ouder of de afbetaling van een hypothecaire lening of te betalen huur.³⁹

33. NODEN VAN HET KIND – Daarbij mag niet worden vergeten dat de ouders dienen bij te dragen in de kosten van het onderhoud, afhankelijk van hun inkomsten, maar ook volgens de noden van het kind.⁴⁰ De onderhoudsplicht bestaat namelijk slechts in de mate waarin het kind zelf niet voor zijn levensonderhoud kan instaan.⁴¹ Hierbij heeft het kind het recht om de levensstandaard van zijn ouders te delen.⁴² Wanneer het kind echter een hogere levensstandaard heeft dan de ouders zijn de ouders niet langer gehouden tot de onderhoudsplicht *ex. art.* 203 van het Burgerlijk Wetboek. Te denken valt aan beroemde kinderen of kinderen aan wie een grote schenking is gedaan.⁴³

c.1.3. Aandeel in de samengevoegde middelen

34. EIGEN MIDDELEN OP SAMENGEVOEGDE MIDDELEN – Om de bijdrage in het onderhoud van elke ouder te bepalen, moeten eerst de samengevoegde

³³ Cass. 25 oktober 2012, *Pas.* 2012, 2042, *RABG* 2013, 922, noot S Brouwers en *RW* 2014-15, 498.

³⁴ Cass. 2 januari 2014, *RW* 2013-2015, 507.

³⁵ Parl. St. Kamer, nr. 52-0899/2, 8-9.

³⁶ Cass. 8 oktober 2012, *Pas.* 2012, 1862, *RABG* 2013, 258, *RTDF* 2013, 813, *RW* 2013-14, 984 en *T.Fam.* 2013, 93, noot T. VERCRUYSE.

³⁷ G. VERSCHELDEN, *Handboek personen- en familierecht*, Mechelen, Die Keure, 2016, 217.

³⁸ Verantwoording bij amendement nr. 2 (Nyssens), *Parl.St. Kamer* 2008-09, nr. 52-0899/2, 8-9.

³⁹ G. VERSCHELDEN, *Handboek personen- en familierecht*, Mechelen, Die Keure, 2016, 218.

⁴⁰ P. COURBE, *Droit de la famille*, Paris, Dalloz, 2003, 428.

⁴¹ F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 344.

⁴² G. VERSCHELDEN, *Handboek Belgisch Personen- en Familierecht*, Brugge, Die Keure, 2016, 213.

⁴³ F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 344.

middelen worden berekend. Deze worden uitgerekend door de optelsom van de eigen middelen van elk van beide ouders. Vervolgens worden de eigen middelen van een ouder gedeeld door de samengevoegde middelen om het aandeel in de kosten van die ouder te bekomen.

Bijvoorbeeld: de maandelijkse eigen middelen van de vader bedragen 4.425 euro en van de moeder 1.474 euro. Samen is dit 5.900 euro aan samengevoegde middelen. Het aandeel van de vader hierin bedraagt 75 % (4.425/5.900) en dat van de moeder 25 % (1.475/5.900).

c.2. Bijdrage in twee soorten kosten

35. ARTIKEL 203BIS, §3 BW – Met de invoering van een wettelijke definitie van gewone en buitengewone kosten (art. 203bis, §3) beoogt de wet van 19 maart 2010 duidelijk te maken welke kosten precies worden gedekt door het maandelijks forfait (de gewone kosten) en welke niet (de buitengewone kosten).⁴⁴ Op deze manier hoopt de wetgever meer eenvormigheid in de rechtspraak omtrent de bepaling van de bijdrage in de buitengewone kosten.⁴⁵

c.2.1. Gebruikelijke kosten m.b.t. het dagelijks onderhoud van het kind (gewone kosten)

36. WETTELIJKE DEFINITIE – De gewone kosten zijn “*alle gebruikelijke kosten met betrekking tot het dagelijks onderhoud van het kind*”.⁴⁶ Ze worden ook de *verblijfsgebonden* kosten genoemd, omdat ze betrekking hebben op het verblijf van het kind bij de ene of de andere ouder.⁴⁷

37. OMVANG – Om de omvang ervan te bepalen, moet zowel rekening worden gehouden met het aandeel van het kind in de collectieve kosten van het gezin als met de individuele kosten van onderhoud en opvoeding van het kind.⁴⁸ De collectieve kosten van het gezin zijn ondeelbaar. Bijgevolg is het praktisch onmogelijk om te bepalen wat het precieze aandeel is van het kind in deze kosten. Ze omvatten hoofdzakelijk de kosten van voeding, huisvesting, water- en elektriciteit, telefoon, internet en verzekeringen⁴⁹ De individuele kosten van onderhoud en opvoeding van het kind omvatten de kosten van kledij en schoenen, de courante medische kosten, de courante studiekosten, de periodieke schoolfacturen, de verplaatsingskosten de kosten van buitenschoolse activiteiten en vrijetijdsactiviteiten.⁵⁰

⁴⁴ Verantwoording bij amendement nr. 2 (Nyssens), *Parl.St.* Kamer 2008-09, nr. 52-0899/2, 9-10.

⁴⁵ G. VERSCHELDEN, *Handboek personen- en familierecht*, Mechelen, Die Keure, 2016, 218.

⁴⁶ Art. 203bis, § 3 BW.

⁴⁷ F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 346.

⁴⁸ KG Brussel 9 december 2011, *RABG* 2012, afl. 12, 781 en *RTDF* 2013, afl. 1, 338 (samenvatting).

⁴⁹ KG Brussel 9 december 2011, *RABG* 2012, afl. 12, 781 en *RTDF* 2013, afl. 1, 338 (samenvatting).

⁵⁰ KG Brussel 9 december 2011, *RABG* 2012, afl. 12, 781 en *RTDF* 2013, afl. 1, 338 (samenvatting).

38. ONGELIJKE VERBLIJFSREGELING OF ONGELIJKE MIDDELEN – Wanneer een ongelijke verblijfsregeling is bepaald of wanneer de ouders niet over evenveel middelen beschikken in geval van een gelijk verdeeld verblijf, zal de ene ouder een bijpassing in de gewone kosten moeten doen aan de andere.⁵¹ Deze bijpassing in de gewone kosten wordt vastgesteld in een vast forfaitair bedrag dat de onderhoudsplichtige ouder maandelijks aan de onderhoudsgerechtigde dient te betalen. De reden hiervoor is dat het praktisch onmogelijk is om al deze lopende uitgaven op te lijsten.

c.2.2. Uitzonderlijke, noodzakelijke of onvoorzienbare uitgaven (buitengewone kosten)

39. WETTELIJKE DEFINITIE – De buitengewone kosten worden negatief omschreven als “*de uitzonderlijke, noodzakelijke of onvoorzienbare uitgaven die voortvloeien uit toevallige of ongewone gebeurtenissen en die het gebruikelijke budget voor het dagelijks onderhoud van het kind dat desgevallend als basis diende voor de vaststelling van de onderhoudsbijdragen, overschrijden*”.⁵² Het gaat om *verblijfsversterkende* kosten, gezien het kosten zijn die niet rechtstreeks verband houden met het verblijf bij de ene of de andere ouder.

40. RESTRICTIEF – Volgens de wettelijke definitie worden de buitengewone kosten dus eerder restrictief omschreven.⁵³ Het gaat namelijk enkel om kosten waarvan het onzeker is dat ze zich zullen voordoen en die het budget voor de gewone kosten overschrijden.⁵⁴ Deze kosten moeten voortvloeien uit *toevallige of ongewone* gebeurtenissen. Een toevallige gebeurtenis is niet te voorzien. Een ongewone gebeurtenis is onverwacht of onvoorspelbaar. Bijvoorbeeld het geval waarin een kind ernstig ziek wordt en hiervoor enkel een behandeling bestaat in het buitenland. Hierbij is de ziekte de toevallige gebeurtenis en is de ongewone gebeurtenis de buitenlandse behandeling.

41. OMVANG – Doorgaans worden hieronder gebracht:

- De (para)medische kosten andere dan een gewoon bezoek bij de huis- of tandarts, bijvoorbeeld orthodontie en ziekenhuiskosten.⁵⁵

⁵¹ F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 348.

⁵² Art. 203bis, § 3 BW; L. VERSLUY, “Onderhoudsbijdragen voor kinderen: de berekening/afrekening” in M. BEERNAERT e.a., *Justitie: vraagstukken en perspectieven voor morgen*, Wavre, Anthemis, 2013, (163) 169-170.

⁵³ S. BROUWERS, “Kinderalimentatie in vier stappen”, *RABG* 2013, 789.

⁵⁴ F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 349.

⁵⁵ N. MASSAGER, “A propos des fameux extraordinaires”, *Div. Act.* 2006, (145) 147; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 349.

- De buitengewone schoolkosten, bijvoorbeeld inschrijvingsgeld, bos- of stadsklassen of uitstappen met overnachting.⁵⁶ Kosten voor schoolmaaltijden en zwemlessen worden dan weer van de buitengewone kosten uitgesloten.⁵⁷
- De kosten van niet-occasionele vrijetijdsbesteding, bijvoorbeeld wel lidgelden en sportkledij, sport- of taalkampen⁵⁸, maar niet een avondje uitgaan.
- Soms ook de buitengewone kledij zoals schoenen of een winterjas;
- Andere kosten waarover uitdrukkelijk wordt afgesproken, zoals internetabonnementen.⁵⁹

c.2.3. Betalingswijze

42. CONCREET BEDRAG VS. FORFAIT? – De berekeningswijze van deze buitengewone kosten is hetzelfde als voor de gewone kosten. De manier van betaling daarentegen is verschillend. In tegenstelling tot de gewone kosten, zijn de buitengewone kosten evenals de frequentie waarmee deze kosten zich voordoen op voorhand moeilijk te bepalen.⁶⁰ Daarom wordt de bijdrage in de buitengewone kosten in principe niet forfaitair bepaald, maar concreet verrekend in functie van het aandeel in de samengevoegde middelen van beide ouders.⁶¹ Voor de bijdrage in deze kosten wordt dus enkel rekening

⁵⁶ Vred. Westerlo, 8 februari 2001, *RW* 2002-2003, 230; F. BUYSENS, “De onderhoudsbijdrage voor kinderen en de onderhoudsuitkering tussen echtgenoten bij echtscheiding door onderlinge toestemming”, in P. SENAËVE (ed.), *Onderhoudsgelden*, Acco, 2001, (79) 92-94; A. DUELZ, *Le droit du divorce*, Brussel, De Boeck Universiteit, 2002, 194; S. BROUWERS, “Begroting van alimentatiegelden voor kinderen” in CENTRUM VOOR BEROEPSVERVOLMAKING IN DE RECHTEN (ed.), *Alimentatie voor kinderen*, Antwerpen, Intersentia, 2010, (55) 87-89.

⁵⁷ S. BROUWERS, *Alimentatie*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2009, 212.

⁵⁸ Vred. Doornik 14 februari 2006, *RTDF* 2006, (671) 671; Vred. Westerlo, 8 februari 2001, *RW* 2002-2003, 230; F. BUYSENS, “De onderhoudsbijdrage voor kinderen en de onderhoudsuitkering tussen echtgenoten bij echtscheiding door onderlinge toestemming”, in P. SENAËVE (ed.), *Onderhoudsgelden*, Acco, 2001, (79) 92-94; N. MASSAGER, “A propos des fameux extraordinaires”, *Div.Act.* 2006, (145) 149; S. BROUWERS, “Begroting van alimentatiegelden voor kinderen” in C. Voor Beroepsvervolmaking In De Rechten, *Alimentatie voor kinderen*, Antwerpen, Intersentia, 2010, (55) 87-89;

⁵⁹ F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 349.

⁶⁰ Vred. Gent 6 juli 2009, *RW* 2010, 719; C. AERTS, “De fiscale behandeling van onderhoudsbijdragen voor kinderen en onderhoudsgelden tussen (ex-) echtgenoten” in P. SENAËVE en J. DEMONGH, *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-echtgenoten. Wet van 19 maart 2010 tot objectivering van onderhoudsbijdragen – Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting – Fiscale aspecten*, Antwerpen, Intersentia, 2010, (217) 271-272; J. COLAËS en C. DENOYELLE, “Praktische problemen m.b.t. de onderhoudsplicht voor kinderen” in CENTRUM VOOR BEROEPSVERVOLMAKING IN DE RECHTEN (ed.), *Alimentatie voor kinderen*, Antwerpen, Intersentia, 2010, (223) 238-240.

⁶¹ Vred. Zottegem-Herzele 13 november 2008, *T.Vred.* 2010, 215; Y. COEMANS, “De onderhoudscalculator: een objectieve berekeningsmethode voor onderhoudsbijdragen voor kinderen”, in P. SENAËVE en J. DEMONGH, *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-echtgenoten. Wet van*

gehouden met de eigen middelen van de ouders en niet met de verblijfsregeling.⁶²

43. DERDE CATEGORIE? – Er is soms discussie over een derde categorie kosten, namelijk deze die noch onder de gewone, noch onder de buitengewone kosten worden gebracht. Bepaalde rechtsleer⁶³ is van mening dat deze kosten dan als gewone kosten moeten worden gekwalificeerd, aangezien de buitengewone kosten op beperkende wijze worden omschreven in de wet.⁶⁴

Dit probleem wordt soms vermeden door een globaal maandbedrag te bepalen, de zogenaamde *all-in* onderhoudsbijdrage.⁶⁵ Dit komt neer op een hoger maandbedrag waarin zowel de gewone als de (meeste) buitengewone kosten inbegrepen zijn (*infra*, nr. 66).

d. Artikel 1321 Ger.W. – motivering door de rechter

44. ARTIKEL 1321 GER.W. – De rechter moet bij het vaststellen van de onderhoudsbijdrage rekening houden met de parameters die in artikel 1321 van het Gerechtelijk Wetboek zijn omschreven (zie *infra*, nr. 59).⁶⁶

2.2. EVOLUTIE DISCRETIONAIRE BEVOEGDHEID RECHTER

2.2.1. Ontstaansgeschiedenis en filosofie van de wet van 19 maart 2010

a. Geen uitgewerkte wettelijke regeling

45. VATBAAR VOOR INTERPRETATIE – Het wettelijk kader bleef voor de invoering van de wet van 19 maart 2010 uiterst vaag over het bedrag van het onderhoudsgeld voor kinderen.⁶⁷ Ouders moesten slechts naar evenredigheid van hun middelen zorgen voor de huisvesting en de opvoeding van het kind (oud artikel 203, § 1 BW). Maar wat werd hieronder verstaan? Door het stilzwijgen van de wetgever was dit vatbaar voor interpretatie (*supra*, nr. 29).⁶⁸

---

19 maart 2010 tot objectivering van onderhoudsbijdragen – Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting – Fiscale aspecten, Antwerpen, Intersentia, 2010, (75) 169.

⁶² F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 349.

⁶³ G. VERSCHELDEN, *Handboek personen- en familierecht*, Mechelen, Die Keure, 2016, 220.

⁶⁴ G. VERSCHELDEN, *Handboek personen- en familierecht*, Mechelen, Die Keure, 2016, 221.

⁶⁵ G. VERSCHELDEN, *Handboek personen- en familierecht*, Mechelen, Die Keure, 2016, 221.

⁶⁶ Gent 19 mei 2016, 2015/AR/2144, *onuitg.*

⁶⁷ P. SENA EVE en J. DU MONGH (eds.), *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen echtgenoten*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 77.

⁶⁸ P. SENA EVE en J. DU MONGH (eds.), *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen echtgenoten*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 77.

b. Objectieve berekeningsmethode voor onderhoudsbijdragen voor kinderen

46. BEREKENINGSMODELLEN – In België bestaan nog geen wettelijke, reglementaire of andere officiële tabellen op basis waarvan de onderhoudsbijdrage op voorspelbare en gelijke wijze kan worden berekend.⁶⁹ In de rechtsleer werden daartoe wel enkele privé-initiatieven genomen.⁷⁰ De meest bekende zijn de methode-Renard, het model van de Gezinsbond dat op de methode-Renard is gebaseerd en de methode-Tremmery.

b.1. Methode-Renard

47. EERSTE BEREKENINGSMODEL – In 1986 werd het eerste berekeningsmodel ontwikkeld door de Waalse socioloog Roland Renard, de zogenaamde Methode-Renard. De laatste aanpassing ervan gebeurde in 2005 naar aanleiding van het groeiend aantal nieuw samengestelde gezinnen in België.⁷¹

48. NADELEN – De methode-Renard beoogt de kost van een kind objectief in te schatten op basis van statistische gegevens naargelang de inkomsten van beide ouders, de leeftijd van het kind en het aantal kinderen. Er wordt echter geen rekening gehouden met het reële bedrag van de gewone lasten van de ouders.⁷² De berekeningswijze vertrekt van een tabel die weergeeft wat ongeveer de theoretische leeftijdsgebonden kost van een kind is.⁷³ Echter, hierdoor is de berekeningswijze eerder ingewikkeld. De belangrijkste nadelen van deze methode zijn dan ook de volgende⁷⁴:

⁶⁹ F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 349.

⁷⁰ P. SENAËVE en J. DU MONGH (eds.), *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen echtgenoten*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 4; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 347.

⁷¹ E. CALLEBAUT en P. THION, “De statistische berekening van kinderalimentatie: de moeilijke oefening om rechtvaardigheid objectief, transparant en toegankelijk te maken”, *RW* 2013, 202-221.

⁷² J. en M. TREMMERY, *Onderhoudsgeld voor kinderen. Praktische handleiding met rekenblad*, Antwerpen, Maklu, 2005, 95.

⁷³ Y. COEMANS, “De onderhoudsgeldcalculator: een objectieve berekeningsmethode voor onderhoudsbijdragen voor kinderen” in P. SENAËVE en J. DU MONGH, *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen echtgenoten. Wet van 19 maart 2010 tot objectivering van onderhoudsbijdragen- Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting-Fiscale aspecten*, Antwerpen, Intersentia, 2010, 79.

⁷⁴ J. ROODHOOF, *Alimentatierekenen tussen echtgenoten*, Brussel, De Boeck & Larquier, 2000, 19; Y. COEMANS, “De onderhoudsgeldcalculator: een objectieve berekeningsmethode voor onderhoudsbijdragen voor kinderen” in P. SENAËVE en J. DU MONGH, *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen echtgenoten. Wet van 19 maart 2010 tot objectivering van onderhoudsbijdragen- Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting-Fiscale aspecten*, Antwerpen, Intersentia, 2010, 79.

- Deze methode wordt vooral toegepast in de hoven van beroep te Bergen⁷⁵ en te Brussel, maar is vrij onbekend in Vlaanderen.⁷⁶
- Er wordt alleen rekening gehouden met de beroepsinkomsten van beide ouders. De onroerende (huur-) en roerende (dividend-) inkomsten worden buiten beschouwing gelaten.⁷⁷
- Er wordt ook geen rekening gehouden met het deel dat de ouder nodig heeft om zelf een kwaliteitsvol leven te kunnen leiden.⁷⁸
- Alle kosten worden verdeeld volgens de verblijfsregeling.⁷⁹ Dit is niet evident gezien een gelijk verdeeld verblijf niet noodzakelijk betekent dat de ouders de kosten gelijk moeten dragen (*supra*, nr. 19). Er wordt ook geen rekening gehouden met de onderlinge afspraken tussen de ouders.⁸⁰
- Renard houdt in zijn methode ook geen rekening met het feit dat de onderhoudsplichtige ouder het onderhoudsgeld dat hij betaalt voor 80% fiscaal kan aftrekken van zijn netto belastbaar inkomen, waardoor het beschikbare inkomen van deze ouder stijgt.⁸¹
- De volledige kost van een kind wordt berekend op basis van het inkomen van beide ouders, ook voor wat betreft de specifieke kosten zoals onderwijs of extra medische kosten (*e.g.* een handicap). Het probleem is dat de studiekost niet afhangt van het gezinsinkomen. Inschrijvingsgeld en boeken kosten namelijk evenveel, zowel voor een gezin met een hoog inkomen als voor gezin met laag inkomen.
- Er is geen plafond, wat een te hoge kinderkost betekent.
- De totale kinderbijslag wordt in een gelijk deel toebedeeld.
- Er wordt geen rekening gehouden met school- en studietoelagen.
- Er wordt geen rekening gehouden met fiscale voordelen voor de ouder die de kosten van de kinderopvang draagt. Opvangkosten zijn immers fiscaal aftrekbaar.

49. UITGANGSPUNT ONDERHOUDSCALCULATOR GEZINSBOND – Tot slot werd de methode-Renard gebruikt als een van de uitgangspunten van het berekeningsmodel ontwikkeld door de Studiedienst van de Gezinsbond.

---

⁷⁵ Bergen 29 mei 2012, *RABG* 2014-15, 1024.

⁷⁶ E. CALLEBAUT en P. THION, “De statistische berekening van kinderalimentatie: de moeilijke oefening om rechtvaardigheid objectief, transparant en toegankelijk te maken”, *RW* 2013, (202) 203.

⁷⁷ Y. COEMANS, “De onderhoudsgeldcalculator: een objectieve berekeningsmethode voor onderhoudsbijdragen voor kinderen” in P. SENAËVE en J. DU MONGH, *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-echtgenoten. Wet van 19 maart 2010 tot objectivering van onderhoudsbijdragen- Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting-Fiscale aspecten*, Antwerpen, Intersentia, 2010, 79.

⁷⁸ *Ibid.*, 79.

⁷⁹ *Ibid.* 79.

⁸⁰ *Ibid.*, 80.

⁸¹ *Ibid.*, 79.

b.2. Methode-Gezinsbond

50. ONDERHOUDSCALCULATOR – De onderhoudscalculator van de Gezinsbond is een van de methodes die werd ontwikkeld als hulpmiddel om de nieuwe wet toe te passen. De Gezinsbond houdt rekening met de parameters die zijn opgenomen in wet van 19 maart 2010. Ze houdt rekening met alle gewone kosten om een kind groot te brengen. Daarom volstaat het om alle kosten die niet in het rekenmodel van de Gezinsbond werden opgenomen, te definiëren als buitengewone kosten. Deze laatste moeten volgens de onderhoudscalculator verdeeld worden volgens de berekende inkomensverdeling tussen beide ouders.⁸²

b.3. Methode-Tremmery

51. VERSCHILLENDE POSTEN – Bij de methode-Tremmery wordt de kost van een kind per post (bv. woonkost, voeding, kledij) begroot. In tegenstelling tot de methodes-Renard en -Gezinsbond, wordt de kost van een kind niet berekend op basis van één enkele factor. Hiervoor houdt de methode-Tremmery rekening met de grootte van de middelen van de ouders, hoeveel daarvan aangewend wordt voor de kosten van het kind en in welk post precies. Desalniettemin bleef de toepassing van deze methode beperkt tot Vlaanderen.

c. Geen conformiteit in de rechtspraak

52. TOEPASSING BEREKENINGSMODEL NAARGELANG BESLISSENDE RECHTER – Er bestond geen enkele grondslag opdat de rechter zijn beslissing zou steunen op een van bovenvermelde methodes.⁸³ Dit leidde tot grote verschillen naargelang het gerechtelijk arrondissement en de beslissende rechter.⁸⁴ Sommige rechters passen deze modellen met precisie en bijzondere aandacht toe. Zij mogen dit zelfs ambtshalve doen indien de ouders geen afwijkende overeenkomst hebben gesloten. Andere rechters leggen een onderhoudsbijdrage “in redelijkheid en billijkheid” op, wat voor de burger neerkomt op ‘nattevingerwerk’. Nog andere hanteren forfaits zoals bijvoorbeeld 10 % van het netto-inkomen per kind.

---

⁸² [https://www.gezinsbond.be/Gezinspolitiek/Documents/Onderhoudsgeldcalculator/werking .pdf](https://www.gezinsbond.be/Gezinspolitiek/Documents/Onderhoudsgeldcalculator/werking.pdf).

⁸³ P. SENAËVE en J. DU MONGH (eds.), *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen echtgenoten*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 4.

⁸⁴ Y. COEMANS, “De onderhoudsgeldcalculator: een objectieve berekeningsmethode voor onderhoudsbijdragen voor kinderen” in P. SENAËVE en J. DU MONGH, *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen echtgenoten. Wet van 19 maart 2010 tot objectivering van onderhoudsbijdragen- Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting-Fiscale aspecten*, Antwerpen, Intersentia, 2010, 79.

53. GEVOLG – De grote verschillen naargelang de beslissende rechter leidt tot veel discussie over het niveau van het onderhoudsgeld en vooral over de “buitengewone” kosten die niet in het onderhoudsgeld zijn inbegrepen.⁸⁵

2.2.2. Objectivering van de begroting van onderhoudsgeld in de kosten van het kind (Wet 19 maart 2010)

54. NAAR EEN WETTELIJKE BASIS VOOR DE BEGROTING VAN ONDERHOUDSBIJDRAGEN – Het was dus tijd voor een meer rechtvaardige, objectieve berekeningsmethode. De Belgische wetgever heeft de problematiek veroorzaakt door de ‘willekeurig’ bepaalde onderhoudsbijdrage willen verhelpen met de wet van 19 maart 2010 “*ter bevordering van een objectieve berekening van de door de ouders te betalen onderhoudsbijdragen voor hun kinderen*”, die in werking trad op 1 augustus 2010.⁸⁶ De wijzigingen in de artikelen 203 en 203*bis* uit het Burgerlijk Wetboek en artikel 1321 uit het Gerechtelijk Wetboek, worden nader toegelicht.

a. Wijzigingen in het Burgerlijk Wetboek

a.1. Artikel 203, § 1 BW: de onderhoudsbijdrage in de relatie kind-ouder

55. GEZONDHEID EN ONTPLOOIING – De wet van 19 maart 2010 voegt de twee begrippen “gezondheid” en “ontplooiing” toe aan de opsomming waarvoor ouders *ex* artikel 203, § 1 van het Burgerlijk Wetboek naar evenredigheid moeten instaan.⁸⁷

---

⁸⁵ Y. COEMANS, “De onderhoudsgeldcalculator: een objectieve berekeningsmethode voor onderhoudsbijdragen voor kinderen” in P. SENAËVE en J. DU MONGH, *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-echtgenoten. Wet van 19 maart 2010 tot objectivering van onderhoudsbijdragen- Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting-Fiscale aspecten*, Antwerpen, Intersentia, 2010, 78.

⁸⁶ Wet 19 maart 2010 ter bevordering van een objectieve berekening van de door de ouders te betalen onderhoudsbijdragen voor hun kinderen, *BS* 21 april 2010; G. VERSCHULDEN, “De wet van 19 maart 2010 ter bevordering van een objectieve berekening van kinderalimentatie”, *T.Fam.* 2010, 161-188; P. SENAËVE en J. DU MONGH (eds.), *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-echtgenoten*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 83; S. BROUWERS, “Wet van 19 maart 2010 ter bevordering van een objectieve berekening van de door de ouders te betalen onderhoudsbijdragen voor hun kinderen”, *RW* 2010, 258-279; L. VERSLUYS, “Onderhoudsbijdragen voor kinderen: de berekening/afrekening” in M. BEERNAERT e.a., *Justitie: vraagstukken en perspectieven voor morgen*, Wavre, Anthemis, 2013, 169-170.

⁸⁷ S. BROUWERS, “Wet van 19 maart 2010 ter bevordering van een objectieve berekening van de door de ouders te betalen onderhoudsbijdrage voor hun kinderen”, *TJK* 2010, 156-168; E. STOOP, “Parameters en een commissie: de Belgische oplossing om betalen voor je kind objectiever te maken”, *Ad Rem* 2012, afl. 3, 38-56.

a.2. Artikel 203, § 2 BW: het begrip “middelen”

56. NIET-LIMITATIEVE OPSOMMING – Daarnaast wordt in een nieuwe paragraaf twee een niet-limitatieve opsomming gegeven van wat de wetgever *onder andere* verstaat onder “middelen”, zijnde “*alle beroepsinkomsten, roerende en onroerende inkomsten van de ouders, alsook alle voordelen en andere middelen die hun levensstandaard en deze van de kinderen waarborgen*”.⁸⁸

a.3. Artikel 203bis BW

57. ARTIKEL 203BIS, § 1 BW – Nog belangrijker zijn de wijzigingen in artikel 203bis van het Burgerlijk Wetboek. In een nieuwe eerste paragraaf maakt de wetgever duidelijk dat de inkomsten van beide gescheiden ouders moeten samengeteld worden voor de berekening van de kosten uit artikel 203, § 1 van het Burgerlijk Wetboek. De inkomensverhouding van elke ouder bepaalt dan in welke mate hij moet tussenkomsten in de kosten van de gezamenlijke kinderen: “*in verhouding tot zijn respectievelijke aandeel in de samengevoegde middelen*” (eigen onderlijning).⁸⁹

58. ARTIKEL 203BIS, §3 BW – In een nieuwe derde paragraaf volgt een omschrijving van wat de wetgever onder kosten verstaat: “*De kosten omvatten de gewone en de buitengewone kosten. De gewone kosten zijn alle gebruikelijke kosten met betrekking tot het dagelijks onderhoud van het kind*”.⁹⁰ De nieuwe wet verduidelijkt ook voor het eerst dat er bij de opvoeding van een kind ook buitengewone kosten zijn: “*Onder buitengewone kosten wordt verstaan de uitzonderlijke, noodzakelijke of onvoorziene uitgaven, die voortvloeien uit toevallige of ongewone gebeurtenissen en die het gebruikelijke budget voor het dagelijks onderhoud van het kind, dat desgevallend als basis diende voor de vaststelling van de onderhoudsbijdragen overschrijden*”.⁹¹ Helaas blijft met deze ingewikkelde omschrijving de vraag naar de kost van een kind nog steeds erg onduidelijk.⁹²

b. Wijzigingen in het Gerechtelijk Wetboek

59. MOTIVERINGSVERPLICHTING – Het nieuwe artikel 1321, § 2, 2° van het Gerechtelijk Wetboek staat rechters toe om af te wijken van de door de Koning opgestelde berekeningswijze, op voorwaarde dat ze hun beslissing motiveren

---

⁸⁸ Art. 203, §2 BW.

⁸⁹ Art. 203bis, §2 BW.

⁹⁰ Art. 203bis, § 3 BW.

⁹¹ Art. 203bis, § 3 BW.

⁹² P. SENAËVE en J. DU MONGH (eds.), *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen echtgenoten, Wet van 19 maart 2010 tot objectivering van onderhoudsbijdragen-Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting- Fiscale aspecten*, Antwerpen, Intersentia, 2010, 84.

“bij een met bijzondere redenen omkleed vonnis, op welke manier zij de onderhoudsbijdrage en de modaliteiten voor de aanpassing ervan overeenkomstig artikel 203quater, § 2, van het Burgerlijk Wetboek heeft bepaald, ingeval zij afwijkt van de in artikel 1322, § 3, voorziene berekeningswijze”.⁹³ Dit artikel somt op welke elementen de rechter moet opnemen in elke gerechtelijke beslissing die een onderhoudsbijdrage vaststelt op grond van artikel 203, § 1 BW, tenminste “behoudens akkoord van de partijen over het bedrag van de onderhoudsbijdrage in het belang van het kind”.⁹⁴ De rechter is hierbij verplicht om de volgende acht elementen in zijn vonnis op te nemen⁹⁵:

- de aard en het bedrag van de middelen van elke ouder, die de rechter in acht nam op basis van artikel 203, § 2 BW (*supra*, nr. 32);
- de **gewone kosten** waaruit het budget voor het kind is samengesteld, alsook de manier waarop deze begroot zijn;
- de aard van de **buitengewone kosten** die in acht genomen kunnen worden, het deel van deze kosten dat elk van de ouders voor zijn rekening dient te nemen alsook de modaliteiten voor de aanwending van deze kosten;
- de verblijfsregeling van het kind en de bijdrage in natura van elk van de ouders in het levensonderhoud van het kind ten gevolge van deze verblijfsregeling
- het bedrag van de kinderbijslag en van de sociale en fiscale voordelen van alle aard die elk van de ouders voor het kind ontvangt;
- de inkomsten die elk van de ouders in voorkomend geval ontvangt uit het genot van de goederen van het kind;
- het aandeel van elk van de ouders in de tenlasteneming van de kosten voortvloeiende uit artikel 203, § 1 BW en de daarop eventueel vastgestelde onderhoudsbijdrage, evenals de modaliteiten voor de aanpassing ervan op grond van artikel 203quater BW;
- de bijzondere omstandigheden van de zaak die in acht genomen zijn.

Bovendien dient de rechter te verduidelijken op welke manier hij die elementen in acht genomen heeft.⁹⁶

60. MOTIVERINGSVERPLICHTING BEVESTIGD IN CASSATIERECHTSPRAAK – Ook het Hof van Cassatie bevestigt de motiveringsverplichting van de rechter. In

---

⁹³ Art. 1321, § 2, 2° Ger.W.

⁹⁴ Art. 1321, § 1 Ger.W.

⁹⁵ Art. 1321, § 1 Ger.W.; S. BROUWERS, “Begroting van alimentatiegelden voor kinderen” in CENTRUM VOOR BEROEPSVERVOLMAKING IN DE RECHTEN (ed.), *Alimentatie voor kinderen*, Antwerpen, Intersentia, 2010, (55) 82; G. VERSCHELDEN, *Handboek personen- en familierecht*, Mechelen, Die Keure, 2016, 230.

⁹⁶ Art. 1321, §2 Ger.W.

haar arrest van 4 januari 2013 oordeelt het Hof: “*De rechter die een oordeel velt over de verblijfsoverstijgende kosten moet die kosten omschrijven.*”⁹⁷

61. WETTELIJK KADER NOG STEEDS NIET VOLLEDIG – Sinds 1 augustus 2010 is het dus duidelijk voor rechters welke elementen ze in hun vonnissen moeten opnemen. Maar hoe ze die elementen moeten verwerken om de kost van een kind en de daaraan verbonden onderhoudsbijdrage te berekenen, is nog steeds niet wettelijk geregeld.

b.1. Dienst voor Alimentatievorderingen

62. MODEL VAN VERPLICHTE VERWIJZING NAAR DE DAVO – Sinds de wet van 19 maart 2010 is het verplicht om in een vonnis/arrest te vermelden dat de partijen de mogelijkheid hebben om beroep te doen op de Dienst alimentatievorderingen (hierna: DAVO).⁹⁸ Concreet gebeurt dit door het onderstaande kader⁹⁹ op de laatste pagina van het vonnis/arrest op te nemen:

De Dienst voor Alimentatievorderingen (DAVO) bij de FOD Financiën, die tot opdracht heeft het toekennen van voorschotten op onderhoudsbijdragen en de invordering van verschuldigde onderhoudsbijdragen, kan bereikt worden:

- via de website: www.secal.belgium.be
- telefonisch: 0800/12 302 (gratis nummer)
- per e-mail: davo.centraal@minfin.fed.be

c. Oprichting Commissie voor onderhoudsbijdragen voor kinderen

63. AANBEVELINGEN BEGROTING ONDERHOUDSKOSTEN KIND – Met de wet van 19 maart 2010 wordt een commissie voor onderhoudsbijdragen opgericht om rechters te adviseren inzake de begroting van de onderhoudskosten van een kind en de bepaling van de onderhoudsbijdragen.¹⁰⁰ Om de toepassing van deze aanbevelingen te vergemakkelijken, wordt aan de Koning de

⁹⁷ Cass. 4 januari 2013, *RABG* 2013, 930.

⁹⁸ P. SENAËVE en J. DU MONGH (eds.), *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen echtgenoten, Wet van 19 maart 2010 tot objectivering van onderhoudsbijdragen- Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting- Fiscale aspecten*, Antwerpen, Intersentia, 2010, 46.

⁹⁹ Voorbeeld uit Brussel 17 november 2015, 2015/FA/13, *onuitg.*

¹⁰⁰ Art. 1322, § 1 Ger.W.; art. 15 wet 19 maart 2010 tot bevordering van een objectieve berekening van de door de ouders te betalen onderhoudsbijdragen voor hun kinderen, *BS* 21 april 2010, 22362; F. DELOGNE, “La réforme du droit des contributions alimentaires”, *RNB* 2010, afl. 3043, 398-433; R. DE CORTE en B. DE GROOTE, *Privaatrecht in hoofdlijnen*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 528; G. VERSCHULDEN “Pleidooi voor meer empirie in de familierechtswetenschap” in J. DE MOT e.a., *Liber amicorum Boudewijn Bouckaert*, Brugge, Die Keure, 2012, (403) 422; G. Verschelden, “De nood aan evaluatie van de (poging tot) objectivering van kinderalimentatie” in A. Michielsens e.a., *Liber Amicorum Hélène Casman*, Antwerpen, Intersentia, 2013 (495) 501.

bevoegdheid gelaten om hiervoor een berekeningswijze op te stellen.¹⁰¹ Evenwel heeft deze commissie op heden nog geen verslag uitgebracht.

2.2.3. Tussenbesluit

64. OBJECTIVERING BEREKENING ONDERHOUDSBIJDRAGEN – De wet van 19 maart 2010 ter bevordering van een objectieve berekening van de door de ouders te betalen onderhoudsbijdragen voor hun kinderen is ingevoerd om de rechtsonzekerheid inzake ‘willekeurig’ bepaalde onderhoudsbijdragen te verhelpen. De redenering hierachter was dat als ouders inzicht zouden krijgen in het opgelegde bedrag, ze gewilliger zijn om het te aanvaarden en het vervolgens ook vrijwillig zullen betalen. Met dit opzet zou de wet de vele processen inzake de gedwongen betaling van onderhoudsgeld tegenhouden.

65. OPMAAT GEMAAKTE BESLISSING – Een lovenswaardige verbetering ten aanzien van de vroegere praktijk, is dat rechters nu duidelijk hun beslissing moeten motiveren, rekening houdend met de acht criteria vooropgesteld in de wet.¹⁰² Toch laat de wet van 19 maart 2010 nog ruimte open inzake de berekening van de onderhoudsbijdrage in de kosten van het kind, in de zin dat nagelaten wordt te voorzien in een wettelijk berekeningsmodel.¹⁰³ Gelet op de specificiteit van elk geval, is dit geen slechte zaak. De rechter blijft namelijk het best geplaatst om een opmaat gemaakte beslissing te vellen tussen de partijen en om ervoor te zorgen dat het bepalen van onderhoudsbijdragen géén cijfermatige computerberekening wordt.¹⁰⁴

3. DE “*ALL-IN*” ONDERHOUDSBIJDRAGE

3.1. CONCEPT

66. FORFAITTAIRE BIJDRAGE IN DE GEWONE EN DE BUITENGEWONE KOSTEN – De vraag naar welke uitgaven gedekt worden door de vaste, maandelijksse onderhoudsbijdrage en welke nog afzonderlijk verrekend moeten worden, vormt het voorwerp van een enorme casuïstiek. Om dergelijke discussies tussen de ouders te vermijden en de levensstandaard van het kind te garanderen onafgezien van de toekomstige verstandhouding tussen de ouders, kan de rechter een allesomvattende onderhoudsbijdrage opleggen. Dit is de zogenaamde *all-inclusive* onderhoudsbijdrage, waarbij het vaste maandelijks te betalen bedrag de gewone én de buitengewone kosten dekt.

¹⁰¹ Art. 1322, § 3 Ger.W.

¹⁰² Art. 1321, § 1 Ger.W.

¹⁰³ P. SENAËVE, F. SWENNEN en G. VERSCHULDEN (eds.), *Ouders en kinderen*, Antwerpen, Intersentia, 2013, 223.

¹⁰⁴ J. COLAËS en C. DENOYELLE, “Praktische problemen m.b.t. de onderhoudsplicht voor kinderen” in CENTRUM VOOR BEROEPSVERVOLMAKING IN DE RECHTEN (ed.), *Alimentatie & kinderen*, Antwerpen, Intersentia, 2010, (223) 248.

3.1.1. Voor- en nadelen all-in-formule

a. Eenvoud

67. ÉÉN FORFAITAIRE ONDERHOUDSBIJDRAGE – Vooreerst is de *all-in* onderhoudsbijdrage een aantrekkelijke formule omwille van haar eenvoud. De ene ouder betaalt maandelijks aan de andere een forfaitair bedrag, waarin diens bijdrage in alle kosten zit. Hierdoor valt de vraag naar welke de gewone, maandelijks kosten zijn en welke kosten achteraf nog verrekend moeten worden weg. Er zijn namelijk geen bijkomende verrekeringen meer achteraf tussen de ouders.

b. Budgettaire zekerheid

68. GEEN RISICO OP WANBETALING – Daarnaast biedt deze eenvoudige *all-in* formule ook zekerheid. Bij het ontbreken van een overeenstemming van een van de ouders waardoor het maandelijks verrekenen van de buitengewone kosten moeizaam verloopt, heeft de onderhoudsplichtige ouder er alle belang bij om een hoger vast maandbedrag te vorderen.¹⁰⁵ Het voordeel van deze formule is dat de bijdrage van de andere ouder in de buitengewone kosten gegarandeerd gedekt wordt in een hoger maandelijks bedrag. Een *all-in* onderhoudsbijdrage impliceert meteen een uitvoerbare titel voor het een hoger bedrag, waardoor geen nodeloze discussie gevoerd moet worden voor elke uitgave met betrekking tot een buitengewone kost.¹⁰⁶ Bijgevolg wordt ook het risico op wanbetaling in geval van onvoorziene uitgaven van de bijdrage in de buitengewone kosten uitgesloten.

c. DAVO

69. TUSSENKOMST DAVO VOOR HOGER BEDRAG – Ook in geval van wanbetaling door de onderhoudsplichtige ouder, biedt de *all-in* onderhoudsbijdrage voordelen. De onderhoudsgerechtigde ouder kan onder bepaalde voorwaarden beroepen op de DAVO.¹⁰⁷ In dat geval zal de DAVO instaan voor het vorderen van de achterstallige onderhoudsbijdragen in de gewone kosten, met een maximum van 175 euro per maand en per kind. Wat de buitengewone kosten betreft, komt de DAVO niet tussen. In dit kader is een *all-in* onderhoudsbijdrage dus zeer nuttig. Doordat de buitengewone kosten ook inbegrepen worden in het vaste maandelijks bedrag, zal de DAVO

¹⁰⁵ Cass. 19 november 2015, *T.Fam.* 2016, noot P. SENAËVE, 152-157; I. SCRÈVE, *Parts contributives et pensions alimentaires*, Liège, 2009, 35.

¹⁰⁶ P. SENAËVE, “De omschrijving van de buitengewone kosten van een kind en de mogelijkheid tot forfaitaire bepaling van de bijdrage erin” (noot onder Cass. 19 november 2015), *T.Fam.* 2016, 155.

¹⁰⁷ Art. 2, 1°, b en 6 Wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de Federale Overheidsdienst Financiën en haar uitvoeringsbesluiten (DAVO-wet).

ook voor (een deel van) de buitengewone kosten tussenkomen. Met andere woorden, hoe meer “*all-in*” de onderhoudsbijdrage geformuleerd wordt, hoe hoger het bedrag waarvoor de DAVO tussenkomt (met het plafond van 175 euro indachtig).

d. Kwantiteit v. noodzakelijkheid

70. ONVOORZIENBAAR KARAKTER BUITENGEWONE KOSTEN – De keerzijde van de medaille is dat bij een *all-in*-formule geen rekening wordt gehouden met het feit dat buitengewone kosten onvoorzienbaar zijn. Als de buitengewone kosten dan toch becijferd worden, wordt aan de ene kant het risico gecreëerd dat de kosten in werkelijkheid veel hoger zijn en de ouder niet toekomt met het forfait.¹⁰⁸ Aan de andere kant is het natuurlijk ook mogelijk dat deze buitengewone kosten zich nooit voordoen, waardoor de andere ouder maandelijks te veel betaalt. Zo kan deze laatste in een onnodig moeilijke financiële situatie worden gedreven.

3.1.2. Context

71. THEORIE – Sinds de inwerkingtreding van de wet van 19 maart 2010 bepaalt de wet zelf welke kosten worden gedekt door het maandelijks forfait (de gewone kosten) en welke niet (de buitengewone kosten). De wettelijke definitie van de buitengewone kosten is echter zeer restrictief. Dit heeft tot gevolg dat alle kosten die niet *uitzonderlijk, noodzakelijk of voorzienbaar* zijn als gewone kost worden bepaald en dus zijn inbegrepen in het vaste bedrag.

3.2. RECHTSPRAAKANALYSE

72. PRAKTIJK – In dit hoofdstuk wordt de voorgaande theoretische uiteenzetting in dit onderzoek vergeleken met de praktijk. Aan de hand van voorbeelden uit de rechtspraak wordt vooreerst nagegaan in welke gevallen een *all-in* onderhoudsbijdrage wordt toegepast en hoe hierbij de buitengewone kosten forfaitair worden begroot. Vervolgens wordt ook onderzocht of er grote lijnen in de rechtspraak zijn omtrent de bepaling van de buitengewone kosten in het algemeen. Ten slotte volgt een beknopte analyse van de werking inzake het gebruik van een standaardlijst van buitengewone kosten in de rechtspraak.

73. BEPERKTE RECHTSPRAAKANALYSE – Er dient te worden opgemerkt dat de besluiten en conclusies die op basis van deze analyse worden gemaakt, gebaseerd zijn op de rechtspraak die in dit werk wordt aangehaald.

---

¹⁰⁸ D. CARRE, “Les frais extraordinaires, questions choisies” (noot onder Cass. 3 november 2016), *JLMB* 2017, 399.

3.2.1. Toepassingen all-in onderhoudsbijdrage

a. Cass. 25 oktober 2012, C.12.0108.F

74. *ALL-IN ONDERHOUDSBIJDRAGE BEVESTIGD DOOR HOF VAN CASSATIE* – In haar arrest van 25 oktober 2012 oordeelt het Hof van Cassatie dat een *all-in* onderhoudsbijdrage geen miskenning uitmaakt van de definitie van de buitengewone kosten en evenmin van de verplichting van de rechter om een onderscheid te maken tussen de gewone en buitengewone kosten: “*Door in het maandbedrag van de onderhoudsbijdrage een forfait te integreren voor de huur van een kot, de kosten van de syllabi, de vervoerkosten en de studiekosten, waardoor het geheel van de gewone en buitengewone kosten wordt gedekt, heeft de rechter noch de definitie van de buitengewone kosten, noch de verplichting om een onderscheid te maken tussen gewone en buitengewone kosten, miskend.*”¹⁰⁹

b. Brussel 17 november 2015, 2015/FA/13, *onuitg.*

75. *ALL-IN ONDERHOUDSBIJDRAGE OP VORDERING EISER* – Deze zaak gaat in essentie over een moeder van twee kinderen die al meer dan negen maanden niet van zich laat horen en die ook niet verscheen op de inleidingszitting. Hoogstwaarschijnlijk verblijft ze in de gevangenis. Daarom vordert de vader, die de kinderen alleen opgevoed heeft, onder andere een *all-inclusive* onderhoudsbijdrage van 150 euro per kind.¹¹⁰

76. *BEREKENING OP BASIS VAN DE STUKKEN EISER* – Het hof oordeelde dat het mathematische model dat vooropgesteld wordt in artikel 1321, §§ 1 en 2 van het Gerechtelijk Wetboek niet kan worden toegepast, gezien niets is geweten over de financiële situatie van de moeder.¹¹¹ Daarom berekent het hof de onderhoudsbijdrage op basis van de stukken van de vader. Hij begroot de kosten van de kinderen op 365 euro en 387 euro op redelijke wijze en geeft aan zelf 1.892 euro per maand te verdienen. Daarnaast ontvangt hij ook de kinderbijslag van 257 euro per maand. Hieruit berekent het hof de netto te financieren kostprijs van de kinderen op 486 euro per maand. Gezien de moeder geen enkele bijdrage in natura levert, wordt de onderhoudsbijdrage voor de kinderen bepaald op 125 euro per maand en per kind, zijnde 250 euro per maand in totaal. Het feit dat de moeder nog een ander kind heeft voor wie ze dient in te staan, werd hierbij tevens in rekening gebracht.¹¹²

---

¹⁰⁹ Cass. 25 oktober 2012, *Pas.* 2012, 2042, *RABG* 2013, 922, noot. S. Brouwers en *RW* 2014-15, 498.

¹¹⁰ Brussel 17 november 2015, 2015/FA/13, *onuitg.*

¹¹¹ Brussel 17 november 2015, 2015/FA/13, *onuitg.*

¹¹² Brussel 17 november 2015, 2015/FA/13, *onuitg.*

c. Cass. (1^e k.) 19 november 2015, C.13.0335.N

77. AMBTSHALVE OPLEGGEN *ALL-IN* ONDERHOUDSBIJDRAGE – In deze zaak werd in hoger beroep door de rechtbank van eerste aanleg te Veurne een *all-in* onderhoudsbijdrage ambtshalve uitgesproken.¹¹³ In cassatie voerde de moeder onder andere aan dat door te oordelen dat de forfaitaire onderhoudsbijdrage ook de buitengewone kosten omvat, de appelrechters hun beslissing niet naar recht verantwoordten. Volgens appellante dient voor de bijdrage in de buitengewone kosten een uitzondering te worden gemaakt op de forfaitaire benadering omdat dergelijke buitengewone kosten onmogelijk op voorhand te berekenen zijn en bovendien van kind tot kind verschillen.¹¹⁴ Het Hof overloopt in haar beoordeling de artikelen 203, § 1 en 203*bis*, § 1 en § 2 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 1321 van het Gerechtelijk Wetboek en beslist dat “*voormelde bepalingen niet uitsluiten dat de rechter in bijzondere omstandigheden ook de bijdrage in de buitengewone kosten forfaitair bepaalt*”.¹¹⁵

78. FORFAIT BUITENGEWONE KOSTEN IN BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN – Het Hof van Cassatie is aldus van oordeel dat de rechter in beginsel een uitzondering dient te maken op de forfaitaire bepaling van de bijdrage in de buitengewone kosten, maar dat de rechter van deze uitzonderingsregel toch nog uitzonderlijk kan afwijken “in bijzondere omstandigheden”.¹¹⁶

De vraag naar wat in de praktijk onder deze ‘bijzondere omstandigheden’ moet worden begrepen, laat het Hof van Cassatie in dit arrest van 19 november 2015 open. Desalniettemin heeft het Hof recent haar visie bevestigd in haar arrest van 3 november 2016, waarin een invulling wordt gegeven aan het begrip (*infra*, nr. 102).

79. IN STRIJD MET PROPORTIONALITEITSBEGINSEL? – Terecht stelt SENAËVE in zijn noot onder dit arrest dat het ambtshalve opleggen van een *all-in* onderhoudsbijdrage strijdig is met de wettelijke proportionaliteitsregel.¹¹⁷ Volgens hem kan een *all-in* onderhoudsbijdrage slechts toegepast worden indien minstens één van de ouders dit vordert. Wanneer de vordering tot een *all-in* onderhoudsbijdrage niet wordt gesteld, kan de rechter het ook niet uit eigen beweging opleggen. Wel gebeurt het dat de rechter, ook al wordt een

¹¹³ Rb. Veurne 17 januari 2013, 12/064/A, *onuitg.*, aangehaald door P. SENAËVE, “De omschrijving van de buitengewone kosten van een kind en de mogelijkheid tot forfaitaire bepaling van de bijdrage erin” (noot onder Cass. 19 november 2015), *T.Fam.* 2016, 152-157.

¹¹⁴ Cass. 19 november 2015, C.13.0335.N.

¹¹⁵ Cass. 19 november 2015, C.13.0335.N.

¹¹⁶ P. SENAËVE, “De omschrijving van de buitengewone kosten van een kind en de mogelijkheid tot forfaitaire bepaling van de bijdrage erin” (noot onder Cass. 19 november 2015), *T.Fam.* 2016, 152-157.

¹¹⁷ P. SENAËVE, “De omschrijving van de buitengewone kosten van een kind en de mogelijkheid tot forfaitaire bepaling van de bijdrage erin” (noot onder Cass. 19 november 2015), *T.Fam.* 2016, 152-157.

all-in onderhoudsbijdrage niet gevorderd, de partijen vraagt om standpunt te nemen over het opleggen van een *all-in* formule (zie *infra*, nr. 80).

d. Gent (11de quater k.) 19 mei 2016, 2015/AR/2144, onuitg.

80. PARTIJEN WORDEN UITGENODIGD OM STANDPUNT TE NEMEN OVER ALL-IN

– In een zaak die beslecht werd door hof van beroep te Gent had de vader ten laste van de moeder zowel een hogere maandelijkse onderhoudsbijdrage als diens veroordeling tot de helft van de buitengewone kosten die hij nader opsomt, gevorderd. Reeds voor de eerste rechter bood de moeder aan om maandelijks een onderhoudsbijdrage te betalen waarin de buitengewone kosten zijn inbegrepen (*all-in*).¹¹⁸ De eerste rechter veroordeelde haar echter zowel tot een forfaitaire onderhoudsbijdrage als tot de helft van de buitengewone kosten, die ze beperkt omschreef als zijnde enkel de medische en paramedische kosten. De vader was het echter niet eens met onder meer het bedrag van de onderhoudsbijdrage en de beperkte opsomming van de buitengewone kosten, waardoor hij in hoger beroep zijn vordering hernam. Gezien de situatie stelde het hof de partijen voor om standpunt te nemen over een *all-in* onderhoudsbijdrage, waarmee beide partijen instemden en elk een forfaitair bedrag aanboden: “*Wegens bijzondere omstandigheden, bij gebrek aan akkoord tussen partijen om de buitengewone kosten af te bakenen, en gelet op de non-communicatie, heeft het hof de partijen uitgenodigd om standpunt in te nemen over een forfaitaire onderhoudsbijdrage voor gewone en buitengewone kosten samen. Dit is de meest aangewezen situatie bij moeilijke tot onmogelijke communicatie en het verder vermijden van discussies aangaande overleg, afrekeningen, en uitvoeringsproblemen.*”¹¹⁹

81. METHODE-GEZINSBOND – Er werd geen concreet budget of begroting voorgelegd van de kosten voor de kinderen (9 jaar en 14 jaar). De appellandt verwees enkel naar de Gezinsbond voor een loutere indicatie van de kosten, waarbij “*de globale kosten in functie staat van de leeftijd en leefomstandigheden van kinderen, en de (bescheiden) gezamenlijke middelen van beide ouders die niet meer samenleven.*”

82. BEDRAG STIJGT MET DE LEEFTIJD – Dit alles in acht genomen bepaalt het hof de *all-in* onderhoudsbijdrage voor het oudste kind op een iets hoger bedrag dan voor het jongste kind, volgens de doorgaans stijgende kosten mee met de leeftijd. Daarbij heeft het hof in haar beslissing opgenomen dat “*wanneer in de toekomst een significante wijziging optreedt in één of meerdere parameters, de een aanpassing van het bedrag steeds mogelijk is.*”¹²⁰

¹¹⁸ Gent (11de quater k.) 19 mei 2016, 2015/AR/2144 tegen Rb. Oost-Vl. (afd. Dendermonde) 21 mei 2015, *onuitg.*

¹¹⁹ Gent 19 mei 2016, 2015/AR/2144, *onuitg.*

¹²⁰ Gent 19 mei 2016, 2015/AR/2144, *onuitg.*

e. Cass. (1^e k.) 3 november 2016, C.15.0217.F

83. ALL-IN: BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN – In het eerste arrest van 3 november 2016 bevestigt het Hof haar voorgaande rechtspraak (*supra*, nr. 77) door te oordelen dat de buitengewone kosten forfaitair bepaald kunnen worden. Het Hof preciseert wel dat de beslissing om de buitengewone kosten forfaitair te bepalen, gemotiveerd moet worden door bijzondere omstandigheden. De bijzondere omstandigheden waren *in casu* dat de ouder bij wie de kinderen nooit verblijven, weigert bij te dragen in de buitengewone kosten.¹²¹

Terecht stelt CARRE in zijn noot onder het arrest dat het forfaitair bepalen van de buitengewone kosten inderdaad mogelijk is in geval er bijzondere omstandigheden aanwezig zijn.¹²² Het moet gaan om bijzondere omstandigheden waardoor gevreesd wordt dat de ene ouder steeds met opzet moeilijk doet over de betaling van zijn bijdrage in de buitengewone kosten omwille van redenen die niets met het belang van de kinderen te maken hebben.¹²³

f. Tussenconclusie

84. BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN – Welke de ‘bijzondere omstandigheden’ zijn waarin het de rechter toegelaten is om af te wijken van het principe van het opleggen van een proportionele bijdrage in de buitengewone kosten, maakt telkens het voorwerp uit van de hierboven besproken casuïstiek. Bij gebrek aan specifieke criteria voor deze uitzonderingsregel, kan zelfs gesteld worden dat de rechter aldus beschikt over een soevereine appreciatiemarge om een *all-in* onderhoudsbijdrage op te leggen.

85. NIET AMBTSHALVE – Thans wordt in de praktijk een *all-in* onderhoudsbijdrage *quasi* nooit ambtshalve uitgesproken. Het kan inderdaad niet de bedoeling zijn dat de rechter *ultra petita* statueert en een ouder zou veroordelen tot een *all-in* onderhoudsbijdrage wanneer de andere ouder dit niet vordert.¹²⁴ Daarnaast rijst de vraag naar de verenigbaarheid met de wettelijke proportionaliteitsregel, zoals betoogd door SENA EVE (*supra*, nr. 80).

---

¹²¹ D. CARRE, “Les frais extraordinaires, questions choisies” (noot onder Cass. 3 november 2016), *JLMB* 2017, 399.

¹²² *Ibid.*

¹²³ *Ibid.*

¹²⁴ P. SENA EVE en J. DU MONGH, *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen echtgenoten. Wet van 19 maart 2010 tot objectivering van onderhoudsbijdragen – Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting – Fiscale aspecten*, Antwerpen, Intersentia, 2010, 25; P. SENA EVE, “De omschrijving van de buitengewone kosten van een kind en de mogelijkheid tot forfaitaire bepaling van de bijdrage erin” (noot onder Cass. 19 november 2015), *T.Fam.* 2016, 155.

86. TOEPASSINGSGEVALLEN ALL-IN ONDERHOUDSBIJDRAGE – Dit alles indachtig kan uit de besproken rechtspraak worden vastgesteld dat een *all-in* onderhoudsbijdrage in de praktijk doorgaans wordt toegepast als:

- de onderhoudsplichtige ouder zodanig weigerachtig staat tegenover het betalen van zijn bijdrage in de buitengewone kosten¹²⁵;
- de ene ouder verstek laat, bij verstek is de vordering van de eisende partij in principe bepalend, in deze hypothese kan een *all-in* onderhoudsbijdrage voorkomen indien de eiser dit vordert;
- de communicatie met de onderhoudsplichtige werkelijk onmogelijk is;
- het kind zeer jong is.¹²⁶

3.2.2. Bepaling buitengewone kosten

87. Onderstaande voorbeelden uit de rechtspraak illustreren welke uitgaven doorgaans als buitengewone kosten worden aanvaard, met welke parameters rechters rekening houden en hoe uiteindelijk het bedrag werd begroot. De vonnissen en arresten worden opgedeeld naargelang de verblijfsregeling in twee categorieën, namelijk deze waarin een ongelijk verdeelde verblijfsregeling (a) en deze waarin een gelijkmatig verdeeld verblijf (b) geldt.

a. Gelijkmatig verdeeld verblijf

a.1. Rb. Brussel (Nl.) 11 maart 2016, 2016/3324, onuitg.

88. GEWONE VERBLIJFSGEBONDEN KOSTEN: UITGEBREIDE BEREKENING – In dit vonnis is de berekening door de rechter van de gewone kosten bijzonder uitgebreid. De rechter vertrekt van de kosten voor de kinderen zoals berekend door de Gezinsbond en past deze aan naargelang de concrete situatie. Gelet op de week-weekregeling dragen de ouders evenveel bij *in natura* in de gewone kosten van de kinderen. Ter compensatie van het verschil in inkomsten, komen de kinderbijslag en de andere sociale voordelen toe aan de moeder. Op basis van de berekening wordt uiteindelijk geen onderhoudsbijdrage opgelegd.

De rechter bepaalt verder dat de verblijfsgebonden gebonden kosten gedragen moeten worden door de ouder bij wie het kind op dat moment verblijft alsook dat elke ouder dient te zorgen voor een garderobe voor het kind. Het gaat met name om de volgende kosten: “*de woonkosten, kosten van voeding en verzorging, verplaatsingen, voor en naschoolse opvang, en alle*

---

¹²⁵ P. SENAËVE, “De omschrijving van de buitengewone kosten van een kind en de mogelijkheid tot forfaitaire bepaling van de bijdrage erin” (noot onder Cass. 19 november 2015), *T.Fam.* 2016, 155.

¹²⁶ P. SENAËVE, “De omschrijving van de buitengewone kosten van een kind en de mogelijkheid tot forfaitaire bepaling van de bijdrage erin” (noot onder Cass. 19 november 2015), *T.Fam.* 2016, 152-157.

andere dagdagelijkse kosten die rechtstreeks verband houden met het verblijf van het kind.¹²⁷

89. BUITENGEWONE KOSTEN: INTERPRETATIE ‘MINSTENS’ – De rechter bepaalt dat “*de buitengewone kosten minstens volgende kosten inhouden*” gevolgd door een opsomming van de medische kosten, de schoolkosten en de kosten van de vrijetijdsactiviteiten. De vraag dient gesteld te worden naar de draagwijdte van dergelijke omschrijving. ‘Minstens’ kan m.i. erg ruim geïnterpreteerd worden. Een dergelijke uitspraak is m.i. voer voor discussie, gezien bij wijze van spreken alle kosten onder de term ‘minstens’ kunnen vallen.

a.2. Rb. Oost-Vl. (afd. Oudenaarde) 18 oktober 2016, 16/943/A, onuitg.

90. BUITENGEWONE KOSTEN VOLGENS ARTIKEL 203BISBW – In dit vonnis heeft de rechter geoordeeld dat de school en buitengewone kosten voor 60 % door de vader en voor 40 % door de moeder betaald dienen te worden. Echter, de rechter heeft niet gepreciseerd wat onder deze school- en buitengewone kosten moet worden verstaan. Er wordt slechts verwezen naar artikel 203*bis* van het Burgerlijk Wetboek, dat de buitengewone kosten omschrijft als de uitzonderlijke, noodzakelijke en onvoorzienbare kosten. Dergelijke uitspraken zijn m.i. niet (langer) op zijn plaats. Louter een verwijzing naar de wettelijke definitie van de buitengewone kosten is namelijk niet werkbaar in de praktijk. Terecht wordt deze zaak eind april ingeleid op het hof van beroep te Gent.¹²⁸

b. Ongelijk verdeeld verblijf

b.1. Brussel, 15 december 2015, 2014/AR/1788, onuitg.

91. GEEN BEROEP TEGEN STANDAARDLIJST BUITENGEWONE KOSTEN – Het arrest van het hof van beroep te Brussel van 15 december 2015 is geweest tegen een vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Leuven (beslagkamer) van 20 mei 2014. Het hof te Brussel dient zich niet uit te spreken over de omschrijving van de buitengewone kosten, gezien geen hoger beroep werd aange tekend tegen de kortgedingbeschikking betreffende de standaardlijst van buitengewone kosten.

92. IN CASU TOCH – Nochtans had appellant perfect hoger beroep kunnen instellen tegen de kortgedingbeschikking in zoverre hierin werd bepaald dat de huur van een studentenkamer als een door hem terug te betalen buitengewone kost werd beschouwd.¹²⁹ Het feit dat in eerste aanleg de

¹²⁷ Rb. Brussel (Nl.) 11 maart 2016, 2016/3324, *onuitg.*

¹²⁸ Rb. Oost-Vl. (afd. Oudenaarde) 18 oktober 2016, 16/943/A, *onuitg.*

¹²⁹ Brussel 15 december 2015, 2014/AR/1788, *onuitg.*

standaardlijst buitengewone kosten opgelegd wordt door de familierechtbank te Leuven, brengt op zich geen problemen met zich mee wanneer later het hof te Brussel, die zonder dergelijke standaardlijst werkt, zich over de zaak uitspreekt in graad van beroep.

Niettemin moet deze situatie onderscheiden worden van de gevallen waarbij initieel geen standaardlijst wordt toegepast in eerste aanleg, waarna deze toch wordt opgelegd in graad van beroep (*infra*, nr. 94).

b.2. Rb. Oost-Vl. (afd. Dendermonde) 25 februari 2016, 15/1560/A, onuitg.

93. RECHTER OMSCHRIJFT BUITENGEWONE KOSTEN – De rechter te Dendermonde geeft in eerste aanleg een eigen omschrijving van de buitengewone kosten, die worden onderverdeeld in buitengewone medische kosten, buitengewone schoolkosten, buitengewone kosten naar aanleiding van vrijetijdsbesteding en de kosten verbonden aan het behalen van een rijbewijs.¹³⁰

94. QUID HOGER BEROEP? – Een vraag die bijzondere aandacht verdient, is welke de gevolgen zijn van een hoger beroep tegen dergelijke uitspraak. Belangrijk zijn de implicaties voor de omschrijving van de buitengewone kosten. Het hof van beroep te Gent werkt sinds recent (2016) consequent met een standaardlijst voor de omschrijving van de buitengewone kosten. Dit heeft tot gevolg dat wanneer hoger beroep wordt aangetekend tegen bovenstaand vonnis van de rechtbank te Dendermonde, waar niet met dergelijke standaardlijst wordt gewerkt, de standaardlijst toch wordt opgelegd door het hof te Gent. Dit gegeven indachtig, is het m.i. wenselijk dat de rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde de gebruiken volgt van het hof te Gent en voortaan ook met een standaardlijst voor buitengewone kosten werkt.

b.3. Cass. (1^e k.) 3 november 2016, C.14.0498.F

95. BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN – Het tweede cassatiearrest van 3 november 2016 is gericht tegen de beslissing van 7 mei 2014 van de rechtbank van eerste aanleg te Henegouwen, zetelend in hoger beroep. In de bestreden beslissing worden de kosten voor een kot, voor schoolgeld en voor syllabi zowel als gewone kosten opgenomen in de maandelijkse, vaste onderhoudsbijdrage én als buitengewone kosten die verdeeld moeten worden tussen beide ouders. Volgens het tweede middel is dit in strijd is met artikel 203bis, § 3 van het Burgerlijk Wetboek. Het Hof van Cassatie bevestigt dit middel en oordeelt: “*De kosten die voortvloeien uit de verplichting bepaald in artikel 203, § 1 van het Burgerlijk Wetboek, omvatten volgens artikel 203bis, §*

---

¹³⁰ Rb. Oost-Vl. (afd. Dendermonde) 25 februari 2016, 15/1560/A, *onuitg.*

*1 van het Burgerlijk Wetboek de gewone en de buitengewone kosten. Hieruit volgt dat de kosten tot één van die categorieën behoren, met uitsluiting van de andere.*¹³¹

3.2.3. Standaardlijst voor buitengewone kosten

96. BALIES TE LEUVEN, ANTWERPEN EN GENT – Er is een tendens in de rechtspraak dat sommige balies in Vlaanderen een vaste uitgebreide lijst opstellen met hun omschrijving van de buitengewone kosten, hetgeen eigenlijk het omgekeerde is van wat de wet van 19 maart 2010 beoogde. Zo heeft de balie van Leuven het initiatief genomen om met de magistratuur een protocol af te sluiten teneinde op te lijsten wat verstaan wordt onder de buitengewone kosten.¹³² Deze lijst bepaalt ook de wijze van afrekening tussen de partijen evenals over welke kosten voorafgaand overleg is vereist. Partijen kunnen ter zitting nog discussiëren over kosten die niet in de lijst staan. Vervolgens hebben ook de familierechters van de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen een model opgesteld omtrent de bijzondere kosten (verblijfsoverschrijdende en buitengewone kosten).¹³³ Recent – namelijk zomer 2016 – is ook de balie van Gent deze tendens in de rechtspraak gevolgd door een vaste, uitgebreide lijst van buitengewone kosten op te stellen die zowel in de rechtbank van eerste aanleg als op het hof van beroep wordt gehanteerd.¹³⁴

Onderstaande voorbeelden uit de rechtspraak illustreren de toepassing van dergelijke vaste lijsten van buitengewone kosten. Opnieuw worden de zaken overeenkomstig de verblijfsregeling opgedeeld in twee categorieën, namelijk deze waarin een ongelijk verdeelde verblijfsregeling (a) en deze waarin een gelijkmatig verdeeld verblijf (b) geldt.

a. Ongelijk verdeeld verblijf: Rb. Oost-Vl. (afd. Gent) 25 oktober 2016, 16/1907/A, *onuitg.*

97. LIMITATIEVE STANDAARDLIJST BUITENGEWONE KOSTEN – De kinderen hebben hun hoofdverblijf bij de moeder en een beperkt secundair verblijf bij de vader. De rechter begroot de maandelijkse onderhoudsbijdrage op 130 euro per kind, gelet op de financiële draagkracht van de ouders, de leeftijd van de kinderen, de concrete verblijfsregeling en de fiscale implicatie van het onderhoudsgeld.¹³⁵ Verder oordeelt de rechter dat elke ouder voor de helft moet bijdragen in de buitengewone kosten, volgens de opgenomen limitatieve standaardlijst die gebruikt wordt in de rechtbank van eerste aanleg én het hof van beroep te Gent.¹³⁶

¹³¹ Cass. 3 november 2016, C.14.0498.F en *JLMB* 2017, 392, noot D. CARRE.

¹³² Zie bijlage 1.

¹³³ Zie bijlage 2.

¹³⁴ Zie bijlage 3.

¹³⁵ Rb. Oost-Vl. (afd. Gent) 25 oktober 2016, 16/1907/A, *onuitg.*

¹³⁶ Zie bijlage 3.

b. Gelijkmatic verdeeld verblijf

b.1. Rb. Oost-VI. (afd. Gent) 30 augustus 2016, 16/607/A, onuitg.

98. DRIEDELING KOSTEN – In deze zaak geldt tussen de ouders een regeling van verblijfsco-ouderschap voor de kinderen. In het vonnis wordt een opsplitsing gemaakt tussen drie soorten kosten, namelijk de dagdagelijkse kosten van onderhoud, de gewone verblijfsoverstijgende kosten en de buitengewone kosten. De rechter bepaalt de bijdrage van de ouders in deze kosten als volgt.

Voor de dagdagelijkse kosten van onderhoud welke het verblijf van de beide kinderen bij elk van hen veroorzaakt dient elke ouder in te staan.

Voor de gewone verblijfsoverstijgende kosten van de beide kinderen dient in deze zaak de moeder uitsluitend in te staan. De rechter somt zelf op wat hieronder dient te worden verstaan:

- *“De schoolrekeningen (kosten opvang, maaltijden), eendaagse schoolreizen, schoolboeken en studiemateriaal, schoolbenodigdheden, abonnementen op schooltijdsschriften;*
- *Mutualiteitsbijdrage voor de kinderen, premie voor de hospitalisatieverzekering, opleg voor gewone dokters- en tandartsconsulten, logopedie, bril of lenzen, steunzolen...op medisch voorschrift;*
- *Kosten verbonden aan de ontwikkeling van de persoonlijkheid en ontplooiing van de kinderen, nl. lidgeld en basisbenodigdheden voor een sportclub, jeugdvereniging, muziekvereniging, inschrijvingsgelden en kosten voor taal- en sportkampen, kampen van jeugdbeweging en sportstagen, inschrijvingsgelden en basisbenodigdheden met betrekking tot lessen voor beeldende kunst, muziek, woord en dans en dit alles mits voorafgaande overlag en een uitdrukkelijk voorafgaande akkoord, behoudens hoogdringendheid of overmacht;*
- *Jassen en schoenen voor een maximumbedrag van 300 euro per kind en per jaar.”*¹³⁷

In de *buitengewone kosten* van de beide kinderen draagt elke ouder voor de helft bij.¹³⁸

99. BEPERKTE LIMITATIEVE LIJST BUITENGEWONE KOSTEN – Voor de buitengewone kosten, neemt de rechter vervolgens een limitatieve lijst op in zijn vonnis. Dit is niet de volledige standaardlijst voor de buitengewone kosten zoals die gebruikt wordt in de rechtbank en op het hof te Gent. De rechter heeft echter een aantal gewone verblijfsoverstijgende kosten uit de lijst van de buitengewone kosten gehaald die de moeder uitsluitend moet betalen. De

¹³⁷ Rb. Oost-VI. (afd. Gent) 30 augustus 2016, 16/607/A, *onuitg.*

¹³⁸ Rb. Oost-VI. (afd. Gent) 30 augustus 2016, 16/607/A, *onuitg.*

rechter maakt dus eigenlijk een combinatie van de standaardlijst en haalt daar de gewone verblijfsoverstijgende kosten uit.

Deze opvatting verdient bijval, gezien er in geval van een gelijkmatig verdeeld verblijf nog andere verblijfsoverstijgende kosten zijn dan de buitengewone kosten. Terecht haalt de rechter de gewone verblijfsoverstijgende kosten dus uit de standaardlijst met buitengewone kosten.

100. VERDELING FISCAAL VOORDEEL – Verder blijkt uit dit vonnis dat door de regeling van verblijfsco-ouderschap het belastingvoordeel verbonden aan het hebben van een kind ten laste¹³⁹ tussen de ouders wordt verdeeld.

b.2. Gent (elfde sexies k.) 5 december 2016, 2015/AR/1765, onuitg.

101. INDICATIEVE TABELLEN GEZINSBOND – Het hof bepaalt dat de werkelijke kost van een kind afhankelijk is van de leeftijd, de gezondheidstoestand, de gevolgde opleiding en de levensstandaard van de ouders. Louter indicatief verwijst het hof naar de tabellen van de Gezinsbond om de minimumkost van het kind van drie à vier jaar te berekenen.

102. BIJDRAGE VERBLIJFSGEBONDEN KOSTEN IN NATURA DOOR BEIDE OUDERS – Het kind verblijft volgens een gelijkmatig verdeeld verblijf (week/week) bij elke ouder. De partijen dragen dus op een gelijkwaardige manier (50-50) *in natura* bij in de verblijfsgebonden onderhoudskosten van het kind. Daarom oordeelt de rechter dat de verblijfsgebonden kosten worden gedragen door de ouder bij wie het kind op dat ogenblik verblijft, zonder dat nog een aanvullende maandelijkse onderhoudsbijdrage voor deze kosten is verschuldigd.

103. LIMITATIEVE STANDAARDLIJST BUITENGEWONE / VERBLIJFS-OVERSCHRIJDENDE KOSTEN – De rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent van 15 juni 2015 gaf een *niet-limitatieve* opsomming van de buitengewone kosten. Het hof hervormt de omschrijving van de eerste rechter naar de *limitatieve* standaardlijst.

104. TWEEDELING WERKBAAR BIJ GELIJKMATIG VERDEELD VERBLIJF? – Er dient te worden opgemerkt dat het werken met een standaardlijst in geval van een gelijkmatig verdeeld verblijf niet optimaal is. In deze zaak dragen beide ouders evenveel bij *in natura* en zijn de inkomens relatief gelijk, waardoor geen maandelijkse onderhoudsbijdrage voor de gewone verblijfsgebonden kosten wordt bepaald. Het is echter een misvatting om de standaardlijst met buitengewone kosten, zoals deze gebruikt wordt in geval van een ongelijk verdeeld verblijf, analoog toe te passen op een situatie van gelijk verdeeld

---

¹³⁹ Art. 132*bis* WIB.

verblijf. De verklaring hiervoor kan worden gevonden in het feit dat bij een gelijkmatig verdeeld verblijf, er andere verblijfsoverstijgende kosten zijn dan enkel de buitengewone kosten. Zo zijn bijvoorbeeld de kosten van de gewone schoolrekening geen buitengewone kosten volgens de standaardlijst. Dit heeft tot gevolg dat ze worden aangenomen als zijnde gewone kosten die *in casu* moeten worden betaald door de ouder bij wie het kind op dat moment verblijft. Het lijkt logischer om in geval van een gelijkmatig verdeeld verblijf, dit soort kosten als *gewone verblijfsoverstijgende* kosten te kwalificeren en daartoe een aparte regeling te treffen, eerder dan uit te gaan van de wettelijke tweedeling tussen de (ruime) gewone kosten en de buitengewone kosten.

105. VERDELING FISCAAL VOORDEEL – Ook het hof van beroep te Gent vermeldt in haar arrest dat het fiscaal voordeel principieel aan elke partij voor de helft toekomt.

c. Tussenconclusie

106. PROBLEEM CO-ouderschap – Uit de hierboven geanalyseerde voorbeelden blijkt dat het hanteren van een standaardlijst van buitengewone kosten een succesvolle praktijk is in geval een ongelijk verdeelde verblijfsregeling van toepassing is. Wel is het zo dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen twee situaties.

- De situatie waarin de kinderen het hoofdverblijf hebben bij de moeder en het secundaire verblijf bij de vader. In dit geval wordt er onderhoudsgeld toegekend, aangevuld met de standaardlijst van buitengewone kosten.
- De situatie waarin er een verblijfsco-ouderschap is waarbij de kinderen afwisselend een week bij de vader en een week bij de moeder verblijven. Omdat beide ouders in deze situatie evenveel bijdragen *in natura* en mits de inkomsten relatief gelijk zijn, wordt doorgaans geen onderhoudsgeld toegekend. Een loutere toepassing van de standaardlijst van buitengewone kosten is hier niet op zijn plaats, gezien in geval van een week-weekregeling de verblijfsoverstijgende kosten ruimer zijn (*supra*, nr. 104).

Sommige rechtspraak vat het dan ook zeker niet mis op dat in geval van een week-weekregeling niet langer kan worden vastgehouden aan de tweeledige opdeling tussen de gewone en de buitengewone kosten (*supra*, nr. 98). Zo verdient het vonnis van de rechtbank te Gent¹⁴⁰ bijval in de mate dat een drieledige opdeling wordt gemaakt tussen de gewone verblijfsgebonden kosten, de gewone verblijfsoverschrijdende kosten en de buitengewone kosten.

---

¹⁴⁰ Rb. Oost-Vl. (afd. Gent) 30 augustus 2016, 16/607/A, *onuitg.*

4. ALGEMEEN BESLUIT: REFLECTIE EN TOEKOMSTPERSPECTIEVEN

107. PLAN – In dit werk werd gepoogd een overzicht en tevens een kritische reflectie te bieden op de rechtspraak inzake de *all-in* onderhoudsbijdrage in de kosten van het kind. Hoewel er weinig rechtspraak bekend is betreffende een dergelijke *all-in* onderhoudsbijdrage en ook binnen de rechtsleer¹⁴¹ geen eenduidigheid bestaat over de omvang van de buitengewone kosten, kunnen op basis van dit werk enkele grote lijnen worden vastgesteld inzake het opleggen van een *all-in* onderhoudsbijdrage door de rechtbanken. Daarnaast wordt het theoretische uitgangspunt zoals ingevoerd door de wet van 19 maart 2010 afgelijnd tegenover de bevindingen uit deze rechtspraakanalyse. Tot slot worden enkele aanbevelingen gedaan die m.i. de rechtspraak inzake het onderscheid tussen de gewone en de buitengewone kosten nog verder kunnen optimaliseren.

108. HET OPLEGGEN VAN EEN *ALL-IN* ONDERHOUDSBIJDRAGE DOOR DE RECHTBANKEN – Om terug te grijpen naar de centrale vraag in dit werk, met name hoe vaak een *all-in* onderhoudsbijdrage wordt oplegd door de rechtbanken, kan uit dit onderzoek vastgesteld worden dat een *all-in* onderhoudsbijdrage in de praktijk slechts heel uitzonderlijk wordt toegepast. Er is met name weinig rechtspraak bekend betreffende een dergelijke *all-in* onderhoudsbijdrage, al was het maar omdat het m.i. *quasi* onmogelijk lijkt voormelde buitengewone kosten op voorhand correct te budgetteren. In de praktijk raden advocaten hun cliënten vaak af een *all-in* onderhoudsbijdrage te vorderen, waardoor zelden een overeenkomst met betrekking tot een *all-in* formule ter bekrachtiging wordt voorgelegd. Het wordt daarentegen aangeraden de buitengewone kosten zo gedetailleerd mogelijk te omschrijven, om zo weinig ruimte te laten voor discussie achteraf. Slechts in een heel beperkt aantal gevallen (*e.g.* onmogelijke communicatie tussen de ouders, onderhoudsplichtige wil bijdrage in de buitengewone kosten niet betalen of in geval van een zeer jong kind) wordt de vordering tot een *all-in* onderhoudsbijdrage gesteld. De huidige tendens in de rechtspraak indachtig, waarbij gewerkt wordt met een standaardlijst, zal m.i. de frequentie van het opleggen van een *all-in* onderhoudsbijdrage evenmin verhogen.

109. WET 19 MAART 2010 – Voor de wet van 19 maart 2010 waren de artikelen 203, § 1 en 203*bis* van het Burgerlijk Wetboek erg vaag, wat de rechter een

---

¹⁴¹ N. MASSAGER, “A propos des fameux “frais extraordinaires” (1ère partie)”, *Div.Act.*, 2006, 146-150; L. GALLE, “Problemen rond het begrip ‘buitengewone kosten’ met betrekking tot de kinderen bij echtscheiding door onderlinge toestemming”, *NFM* 2010, 94-95, nrs. 16-22; P. SENAËVE, “De wet van 19 maart 2010 aangaande de objectivering van de onderhoudsbijdragen voor kinderen en andere wijzigingen in het alimentatierecht” in P. SENAËVE en J. DU MONGH (eds.), *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-echtgenoten*, Antwerpen, Intersentia, 2010, 29, nr. 58.

enorme vrijheid gaf om de onderhoudsbijdrage in de kosten van het kind te begroten. Dit heeft geleid tot het opstellen van enkele berekeningsmodellen (methode-Tremmery, -Renard, -Gezinsbond). Deze modellen zijn echter niet bindend, met grote verschillen naargelang het arrondissement en de beslissende rechter tot gevolg. Sinds de inwerkingtreding van de wet van 19 maart 2010 bepaalt de wet zelf welke kosten worden gedekt door het maandelijks forfait (de gewone kosten) en welke niet (de buitengewone kosten). De wettelijke definitie van de buitengewone kosten is echter zeer restrictief. Dit heeft tot gevolg dat alle kosten die niet *uitzonderlijk, noodzakelijk of voorzienbaar* zijn als gewone kost worden bepaald en dus zijn inbegrepen in het vaste bedrag.

110. RECHTSPRAAK – Bovenstaand theoretisch uitgangspunt staat echter op gespannen voet met de praktijk, waaruit blijkt dat een gedetailleerde lijst voor de buitengewone kosten eenvoudiger werkt. Sommige balies (Leuven, Antwerpen en Gent) hanteren thans een vaste, uitgebreide limitatieve lijst met hun omschrijving van de buitengewone kosten. Het hof van Beroep te Gent was bijvoorbeeld steeds voorstander van een zo ruim mogelijk forfaitair vastgestelde onderhoudsbijdrage binnen een “*all-in*” concept. De bedoeling hierbij was om de forfaitaire onderhoudsbijdrage zo hoog mogelijk en de buitengewone kosten zo beperkt mogelijk te bepalen, zoals de wetgever beoogde.¹⁴² Thans keert het hof terug op haar standpunt en heeft zij samen met de familierechtbank te Gent een lijst van de buitengewone kosten opgemaakt, dewelke opnieuw zeer uitgebreid is (zie bijlage 3). Indien de partijen dus niet opteren voor een forfaitaire onderhoudsbijdrage, wordt voortaan gebruik gemaakt van deze limitatieve indicatieve lijst van de buitengewone en/of verblijfsoverschrijdende kosten.

Wanneer de rechtspraak zich losmaakt van de restrictieve wettelijke definitie en terugrijpt naar een uitgebreide lijst van buitengewone kosten, is dit m.i. in de eerste plaats omdat de advocaten, wanneer zij in het kader van voorlopige maatregelen onderhoudsgeld vragen, steeds hun vraag naar onderhoudsgeld combineren met een uitgebreide lijst van buitengewone kosten. Geconfronteerd met de uitgebreide lijst die de partijen steeds voorstellen in de besluiten, veroordeelt de rechtbank alsdan de onderhoudsplichtige om enerzijds onderhoudsgeld te betalen en anderzijds om tussen te komen in een lijst van buitengewone kosten. Niemand durft het risico te nemen de lijst van de buitengewone kosten te beperken, gezien de ervaring leert dat naarmate de leeftijd van de kinderen stijgt, de hoegrootheid van de buitengewone kosten toeneemt, hetgeen niet altijd kan ondervangen worden door een onderhoudsuitkering. M.i. is dit de reden waarom de rechtspraak zich niet houdt aan de beperkte omschrijving van de buitengewone kosten.

---

¹⁴² Wet van 19 maart 2010.

Wel dient te worden opgemerkt dat uit de geanalyseerde rechtspraak blijkt dat het hanteren van een standaardlijst van buitengewone kosten slechts navolgenswaardig is in gevallen waar een ongelijk verdeelde verblijfsregeling van toepassing is. Een loutere toepassing van de standaardlijst van buitengewone kosten is niet werkbaar in gevallen van co-ouderschap, waarbij de kinderen afwisselend een week bij de vader en een week bij de moeder verblijven, gezien in deze situatie de verblijfsoverstijgende kosten veel ruimer zijn dan wanneer één van de ouders het hoofdverblijf heeft.

111. TWEE STANDAARDLIJSTEN – Een aan te moedigen praktijk is dat rechters een aparte standaardlijst van verblijfsoverstijgende kosten opmaken, dewelke uiteraard veel uitgebreider is dan de standaardlijst van buitengewone kosten zoals gangbaar wanneer één van de ouders het hoofdverblijf heeft. Op deze manier dient aldus met twee standaardlijsten gewerkt te worden. Met name een standaardlijst met buitengewone kosten in geval van een weekendregeling en een standaardlijst met verblijfsoverstijgende kosten in geval van een week-weekregeling.

112. UNIFORMERING – Het staat vast dat dergelijk initiatief meer rechtszekerheid kan bieden. Zo blijkt uit de rechtspraak van het hof van beroep te Brussel dat *quasi* nooit hoger beroep wordt aangetekend tegen de standaardomschrijving van de buitengewone kosten afkomstig van de familierechtbank te Leuven (*supra*, nr. 91). Om echter situaties zoals aangehaald bij het besproken vonnis van de rechtbank te Dendermonde (*supra*, nr. 93) te vermijden, verdient het m.i. des te meer aanbeveling om naar een uniforme toepassing van de beide standaardlijsten in alle gerechtelijke arrondissementen te streven. *Idealiter* wordt op deze manier een uniforme rechtspraak mogelijk gemaakt.

BIJLAGEN: LIJSTEN MET OMSCHRIJVING VAN DE BUITENGEWONE KOSTEN

1. Leuven
2. Antwerpen
3. Gent

1. RECHTBANK EERSTE AANLEG LEUVEN

Buitengewone kosten

Indien partijen niet kiezen voor een forfaitaire regeling van de buitengewone kosten, wordt eveneens veroordeeld tot betaling aan van (een deel of een %) van de volgende buitengewone kosten :

1. Medische en paramedische kosten , nl. :

- alle hospitalisatiekosten, alle consultaties van specialisten en alle door hen voorgeschreven gespecialiseerde onderzoeken, medicaties en gespecialiseerde verzorging;
  - de kosten voor aanschaf van brillen en/of contactlenzen, kinesitherapie, steunzolen, revalidatie, logopedie, orthodontie, therapie of begeleiding door een psycholoog of psychiater;
- en dit alles :
- a) voor zover deze voorgeschreven zijn door bevoegde artsen of door een bevoegde instantie;
  - b) en onder aftrek van de tussenkomst van de mutualiteit, van een hospitalisatieverzekering of van een andere aanvullende verzekering.

2. De kosten verbonden aan de schoolse opleiding, nl. :

- school- en studiereizen van langer dan één dag, sneeuw - bos - en zoekklassen;
  - aankoop schoolboeken en cursussen vanaf het middelbaar onderwijs, alsmede een personal computer met de voor de studie noodzakelijke programma's;
  - noodzakelijke materialen die vermeld staan op een door de onderwijsinstelling afgeleverde lijst;
  - abonnementen voor het vervoer van en naar school;
  - de inschrijvingsgelden en cursussen van hogere studies en stages inherent aan het gevolgd onderwijs;
- en dit alles na aftrek van eventuele studietoelagen en/of studiebeurzen.

3. De kosten verbonden aan de ontwikkeling van de persoonlijkheid en ontplooiing, nl. :

- lidgeld en basisbenodigdheden voor een sportclub, jeugdvereniging, vakantiestages, taal - en sportkampen;
- desgevallend de kosten van internaat en de huur van een studentenkamer behoudens indien deze niet noodzakelijk zouden zijn en/of een luxe-uitgave zouden uitmaken;
- het behalen van een rijbewijs voorzover dit niet kosteloos langs school kan behaald worden maar via een rijkschool dient te geschieden.

Deze buitengewone kosten dienen – behoudens andersluidende overeenkomst tussen partijen – :

- a) afgerekend te worden binnen de eerste week van elke maand met mededeling van de stavingstukken;
- b) betaald te worden binnen de vijftien dagen na mededeling van de afrekening met stavingstukken;
- c) wat de buitengewone kosten verbonden aan de ontwikkeling van de persoonlijkheid en de ontplooiing betreft, het voorwerp te zijn van een voorafgaand overleg en een akkoord.

Aan het vereiste van een voorafgaand overleg en een akkoord zal voldaan zijn wanneer de ouder aan wie het verzoek tot akkoord wordt gericht bij aangetekende brief, faxbericht of e-mail, nalaat hierop te reageren binnen de vijf dagen. In de schoolverloven wordt deze termijn verlengd in alle redelijkheid.

Ingeval van compensatie is alleen het verschil verschuldigd.

2. RECHTBANK EERSTE AANLEG ANTWERPEN

Behoudens onderling akkoord tussen partijen, zullen als bijzondere kosten (verblijfsoverschrijdende en buitengewone kosten) worden beschouwd, de kosten die verband houden met de zaken opgesomd in het beschikkend gedeelte van het vonnis en volgens de modaliteiten opgesomd in het beschikkend gedeelte van het vonnis.

ODR

Veroordeelt beide ouders vanaf @ tot betaling van @ (de helft) van de bijzondere kosten (verblijfsoverschrijdende en buitengewone kosten) voor @, volgens volgende omschrijving en modaliteiten.

Behoudens onderling akkoord tussen partijen, zijn als bijzondere kosten te beschouwen de kosten die verband houden met de volgende zaken:

1) *medische en paramedische kosten, namelijk:*

- alle hospitalisatiekosten, alle consultaties van specialisten en alle door hen voorgeschreven gespecialiseerde onderzoeken, medicaties en gespecialiseerde verzorging
- de kosten voor aanschaf van brillen en/of contactlenzen, kinesitherapie, steunzolen, revalidatie, logopedie, orthodontie, therapie of begeleiding door een psycholoog of psychiater

en dit alles :

- voor zover deze voorgeschreven zijn door bevoegde artsen of door een bevoegde instantie;
- en onder aftrek van de tussenkomst van de mutualiteit, van een hospitalisatieverzekering of van een andere aanvullende verzekering, waarbij de premie van de hospitalisatieverzekering voor het betreffende kind als buitengewone kost wordt aanvaard.

2) *kosten verbonden aan een schoolse opleiding, namelijk:*

- school- en studiereizen van langer dan één dag, sneeuw- bos- en zeeklassen
- aankoop schoolboeken en cursussen vanaf het middelbaar onderwijs, alsmede een personal computer met de voor de studie noodzakelijke programma's
- noodzakelijke materialen die vermeld staan op een door de onderwijsinstelling afgeleverde lijst
- abonnementen voor het vervoer van en naar school
- de inschrijvingsgelden en cursussen van hogere studies en stages inherent aan het gevolgd onderwijs

en dit alles na aftrek van eventuele studietoelagen en/of studiebeurzen

3. RECHTBANK EERSTE AANLEG EN HOF VAN BEROEP GENT

- 3) *kosten verbonden aan de ontwikkeling van de persoonlijkheid en ontplooiing, namelijk:*
- lidgeld en basisbenodigdheden voor een sportclub, jeugdvereniging, vakantiestages, taal- en sportkampen
  - desgevallend de kosten van internaat en de huur van een studentenkamer behoudens indien deze niet noodzakelijk zouden zijn en/of een luxe-uitgave zouden uitmaken
  - het behalen van een rijbewijs voor zover dit niet kosteloos langs school kan worden behaald maar via een rijkschool dient te geschieden

Partijen dienen - behoudens andersluidende overeenkomst tussen partijen - volgende modaliteiten in acht te nemen:

- a) partijen maken per 15 januari, 15 mei en 15 oktober telkens een gedetailleerde lijst met facturen, rekeningen en/of betaalbewijzen over aan de andere ouder, bij gebreke waaraan de partij die terugbetaling vordert geen recht op terugvordering meer kan doen gelden;
- b) de andere ouder die op genoemde wijze wordt aangesproken tot betaling, dient binnen de vijftien dagen na ontvangst ervan, zijn/haar aandeel te betalen en wordt hiertoe veroordeeld, behoudens uitdrukkelijke weigering tot toestemming zoals hierna bepaald;
- c) ingeval van verrekening is alleen het verschil verschuldigd;
- d) een partij, die een bijzondere uitgave wil doen, mag aannemen dat de andere partij met de kosten akkoord gaat, zonder nog mogelijkheid tot betwisting, zo deze laatste bij aangetekende brief, faxbericht of e-mail geen weigering tot toestemming heeft kenbaar gemaakt binnen de vijftien dagen nadat de voorgenomen uitgave schriftelijk werd meegedeeld;
- e) de bijzondere kosten verbonden aan de ontwikkeling van de persoonlijkheid en de ontplooiing dienen het voorwerp te zijn van een voorafgaand overleg en een akkoord. Aan de vereiste van een voorafgaand overleg en een akkoord zal voldaan zijn wanneer de ouder aan wie het verzoek tot akkoord wordt gericht bij aangetekende brief, faxbericht of e-mail, nalaat hierop te reageren binnen de vijftien dagen. In de schoolverloven wordt deze termijn verlengd in alle redelijkheid.

Opgelet bij **exclusief ouderlijk gezag**: er is dan geen overleg mogelijk tussen de partijen. Er kan desgevallend een all-in bedrag worden voorzien voor zowel de onderhoudsbijdrage als de buitengewone kosten. Het is echter aangewezen om dit geval per geval te bekijken, gelet op de specifieke situatie, daar exclusief ouderlijk gezag in veel mindere mate voorkomt.

2. Onderhoudsbijdragen voor kinderen en de buitengewone en/of verblijfsoverschrijdende kosten

De familie- en beslagrechters van het hof van beroep te Gent hebben een consensus bereikt over een "indicatieve lijst van de buitengewone en/of verblijfsoverschrijdende kosten".

Het hof benadrukt evenwel dat de voorkeur wordt gegeven aan een zo ruim mogelijke toepassing van een forfaitair vastgestelde onderhoudsbijdrage binnen een "all-in"-concept (hetzij een onderhoudsbijdrage met buitengewone en/of verblijfsoverschrijdende kosten inbegrepen). Het is immers de bedoeling van de wetgever om de forfaitaire onderhoudsbijdrage zo hoog mogelijk en de buitengewone kosten zo minimaal mogelijk te bepalen.

Indien partijen niet opteren voor een forfaitaire onderhoudsbijdrage, kan voortaan de voorkeur gegeven worden aan een concrete uitwerking van de onderhoudsverplichtingen op basis van de limitatieve, "indicatieve lijst van de buitengewone en/of verblijfsoverschrijdende kosten", die hierna volgt.

Indicatieve lijst van de buitengewone en/of verblijfsoverschrijdende kosten

Wat zijn buitengewone kosten?

Buitengewone kosten zijn uitzonderlijke, noodzakelijke of onvoorzienbare uitgaven. Deze kosten vloeien voort uit toevallige of ongewone gebeurtenissen. De buitengewone kosten overschrijden het gebruikelijke budget (dat als basis diende voor de onderhoudsbijdragen) voor het dagelijkse onderhoud van het kind (artikel 203bis §3 lid 3 van het Burgerlijk Wetboek).

De volgende - **limitatief** opgesomde - kosten worden als buitengewone en/of verblijfsoverschrijdende kosten beschouwd:

1. Medische en paramedische kosten, nl.:

- de behandelingen door geneesheren-specialisten en de medicaties, gespecialiseerde onderzoeken en verzorging die zij voorschrijven;
- de kosten van heelkundige ingrepen en van hospitalisatie en de specifieke behandelingen die eruit voortvloeien;
- de paramedische kosten en hulpmiddelen (orthodontie, logopedie, oftalmologie, psychiatrische of psychologische behandeling, kinesitherapie, revalidatie, prothesen en apparaten (aankoop van een bril, beugel, lenzen, orthopedische zolen en schoenen, hoorapparaten, rolstoel);
- de jaarlijkse premie van een hospitalisatieverzekering of van een andere aanvullende verzekering die de ouders of één van hen moeten betalen. De premie moet betrekking hebben op de kinderen.

en dit alles:

- a) voor zover deze voorgeschreven zijn door bevoegde artsen of door een bevoegde instantie;
- b) en onder aftrek van de tussenkomst van het ziekenfonds, van een hospitalisatieverzekering of van een andere aanvullende verzekering.

Bijgevolg komen bijvoorbeeld gewoonlijke bezoeken aan huisarts en tandarts en de geneesmiddelen die zij voorschrijven, **niet** in aanmerking.

2. Kosten verbonden aan de schoolse opleiding, nl.:

- meerdaagse schoolactiviteiten tijdens het schooljaar (ski-, zee- en bosklassen, school- en studiereizen, stages);
- de aankoop van schoolboeken en cursussen vanaf het middelbaar onderwijs;
- noodzakelijk studiemateriaal en schoolkledij, waaronder uniform, die vermeld staan op een lijst die de onderwijsinstelling aflevert;
- abonnementen voor het openbaar vervoer van en naar school;

- het inschrijvingsgeld en de cursussen voor hogere studies en/of bijzondere opleidingen;
- de aankoop van een personal computer en printer met de software-programma's die voor de studie noodzakelijk zijn;
- de kosten verbonden aan een verblijf op internaat of aan de huur van een studentenkamer;
- de kosten van homologatie van het diploma;
- bijlessen;
- bijkomende specifieke kosten verbonden aan een Erasmus-programma of uitwisselingsproject.

en dit alles na aftrek van eventuele schoolpremie(s), studietoelagen en/of studiebeurzen, waarvan de bewijsstukken bij de afrekening worden gevoegd.

Bijgevolg komen bijvoorbeeld de kosten van maaltijden, zwemlessen, telefoon, mobielefoon, kabelaansluiting *niet* in aanmerking.

3. Kosten verbonden aan de ontwikkeling van de persoonlijkheid en ontplooiing van het kind, nl.:

- lidgeld en basisbenodigdheden voor een sportclub, jeugdvereniging, muziekvereniging;
- inschrijvingsgelden en kosten voor taal- en sportkampen, kampen van jeugdbeweging en sportstages;
- inschrijvingsgelden en basisbenodigdheden met betrekking tot lessen voor beeldende kunst, muziek, woord en dans;
- inschrijvings- en examengeld voor het theoretisch examen voor een rijbewijs voor zover dit niet kosteloos langs de school kan behaald worden maar via een rijkschool moet gebeuren, en het inschrijvings- en examengeld voor het praktisch rijexamen met een maximum van 20 lesuren.

de tenuitvoerlegging / opeisbaarheid

Voor wat de kosten verbonden aan de ontwikkeling van de persoonlijkheid en de ontplooiing betreft, moeten deze het voorwerp te zijn van een **voorafgaand overleg** en een **uitdrukkelijk voorafgaand akkoord**, behalve in geval van hoogdringendheid of overmacht.

Hetzelfde geldt voor wat betreft de kosten verbonden aan:

- (1) een verblijf op internaat of aan de huur van een studentenkamer;
- (2) meerdaagse schoolactiviteiten die geen verplicht deel uitmaken van het leerprogramma;
- (3) de aankoop van een personal computer en printer met de voor de studie noodzakelijke softwareprogramma's;
- (4) bijlessen en;

(5) bijkomende specifieke kosten verbonden aan een Erasmus-programma of uitwisselingsproject.

Aan het vereiste van een voorafgaand overleg en een uitdrukkelijk voorafgaand akkoord zal voldaan zijn wanneer de ouder aan wie het verzoek tot akkoord wordt gericht bij aangetekende brief, faxbericht of email, nalaat hierop op dezelfde wijze te reageren binnen de **8 dagen**. Tijdens de vakanties (= kerstvakantie, paasvakantie en grote vakantie) wordt deze termijn met 30 dagen verlengd.

In geval van het ontbreken van het voorafgaand overleg en/of het voorafgaand akkoord en onverminderd het bepaalde in het voorgaande lid, zal de meest gerede partij zich eerst tot de bevoegde (familie)rechter dienen te wenden alvorens deze kosten opeisbaar zullen zijn.

De kosten dienen, behoudens andersluidende schriftelijke overeenkomst tussen de partijen **(1)** maandelijks te worden afgerekend, **(2)** met mededeling van een kopie van de bewijsstukken door de partij die de betaling vraagt en **(3)** zij dienen te worden betaald binnen de vijftien dagen na de mededeling van de afrekening met bewijsstukken.

De partij die schoolpremies, studietoelagen en/of studiebeurzen, een tussenkomst van het ziekenfonds, hospitalisatieverzekering of andere aanvullende verzekeringen ontvangt/geniet, bezorgt van zodra deze voorhanden zijn en minstens jaarlijks in de maand september een overzicht van alle ontvangen bedragen samen met een kopie van de bewijsstukken.

Ingeval van compensatie tussen wederzijds opeisbare schulden met betrekking tot de kosten, is alleen het verschil verschuldigd.

De partij die nalaat om een kost voor te leggen ter afrekening, binnen het jaar nadat deze kost is gemaakt, wordt geacht af te zien van zijn aanspraak op de bijdrage hierin vanwege de andere partij.